

www.rom.com.ua
НЕБА

#30

СІЛЬ ЗЕМЛІ

15 грн

ПРИДБАВШИ ЦЕЙ ЖУРНАЛ, ВИ ДОПОМОЖЕТЕ БЕЗДОМНИМ ЛЮДЯМ

ПРОСТО НЕБА – незалежний вуличний журнал, який розповсюджують на вулицях Львова безпритульні та соціально виключені особи.

НАША МЕТА

Метою розповсюдження журналу є залучення до соціальної інтеграції людей, що перебувають у скрутних життєвих обставинах. Девізом ПРОСТО НЕБА є «Працювати, не жебракувати». Ми схилиємося до думки, якщо людина взялася розповсюджувати журнал, вона прагне насамперед змінити своє життя. Крім того, це унікальна можливість покращити своє фінансове становище.

ЯК МОЖНА РОЗПОВСЮДЖУВАТИ ЖУРНАЛ

Якщо Ви – бездомна чи безробітна людина і бажаєте розповсюджувати журнал, звертайтеся у пункти розповсюдження:

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69
Центр обліку та нічного перебування
бездомних громадян
Вул. Кирилівська, 3-а

СПІВПРАЦЯ З ПРОСТО НЕБА

Ми завжди відкриті до співпраці як із соціально незахищеними верствами, так і з письменниками, художниками, фотографами та багатьма іншими, хто став на шлях боротьби проти бідності та соціальної несправедливості. Усі матеріали в журналі – добра воля дописувачів і волонтерів видання. Винагороди за подані до друку матеріали немає. Редакція залишає за собою право не повертати, не рецензувати надіслані матеріали і не погоджуватися з думкою авторів.

Запрошуємо рекламодавців до розміщення соціальної реклами, що пропагує здоровий спосіб життя та сприяє ефективному вирішенню актуальних проблем міста.

ПРОСТО НЕБА є членом Міжнародної асоціації вуличних видань. Проект реалізує ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя».

ПРОСТО НЕБА №30

СІЛЬ ЗЕМЛІ

Один день з життя бездомної людини	3
Як мешканці «Оселі» у Рим до Папи їздили	4
After dark від Григорія Семенчука	5
Мар'яна Соха. Від лахмітників до професійного ресайклінгу	6
Прогноз погоди від Максима Ольги	7
Діана Горбань. Нові старі речі на «Привокзальній»	8
Кароліна Козюра. Життя без сміття	9
Мар'яна Соха. Як контейнери для одягу поширюються по Україні	10
Тетяна Метик. Екологічна програма Львова – про все і про ніщо	12
Марта. Екологічна свідомість	13
Євгенія Сенік. Світ речей	14
Татьяна Павленко. Соціальний расизм	15
Микита Підгора. Споживай і забруднюй!	16
Мар'ян Радковський. Вам це може не сподобатись	18
Пам'яті Володимира Гіленка	20
Ірка Фрис. Дітосфера	24
Галя Шиян. KILO SHOP	25
Валентина Бригада. Репост не пропонувати	26
Євгенія Нестерович. Період порохів	28
Оксана Коваль. Помста громадянина Н.	30
Галина Вдовиченко. Сила капітана у відставці	32
Володимир Хіцяк. Філософія ночі	33
Тарас Сухий. Вірші просто неба	34
Соціальний ліфт від Оксани Васьків	36
Як Ви можете допомогти безпритульним людям	37

Половину вартості журналу отримує вуличний розповсюдjuвач

International
Network of
Street Papers

Проект реалізується за фінансової підтримки
Міжнародного руху «Ємаус»

НАШІ КОНТАКТИ

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
79495, м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69
Сторінка в Інтернеті www.emaus-oselya.org
E-mail: prosto_neba@yahoo.com
Тел./факс 032 296 33 03

Свідоцтво про державну реєстрацію
ЛВ №925/178р від 02.10.2009
Тираж – 3 000 примірників

Головний редактор
Мар'яна Соха

Над номером працювали
Максим Лішенко,
Григорій Семенчук,
Інна Анісімова

Дизайн і верстка
Юрій Іздрик

ПРАВИЛА РОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ

1. Розповсюдjuвач має бути ввічливим, проявляти повагу до покупців та інших розповсюдjuвачів.
2. Розповсюдjuвач розповсюджує журнал відповідно до вартості, вказаної на обкладинці.
3. Розповсюдjuвач не має нав'язувати покупцеві журнал, а поважати його вибір придбати його, або ні.
4. Розповсюдjuвач обов'язково мусить мати при собі посвідчення розповсюдjuвача.

Увага: Якщо розповсюдjuвач знаходиться у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, не беріть у нього журнал.

ОДИН ДЕНЬ З ЖИТТЯ БЕЗДОМНОЇ ЛЮДИНИ

Збираю папір, пляшки, інколи трапляється залізо, алюміній. Інколи буває, інколи не буває, як море допустимо, одного дня золото знайдеш, іншого дня взагалі нічого. «Бездня» фільм американський бачили? Ну от так і живу, виходу все одно іншого нема.

Зранку в нас в підйом. Встаю, помиюсь, туди-сюди, умивальник, ванна, в 8 ранку вже йду звідси. Іду туди, де знаю є сміттєзвалища, смітники. Сміття треба зібрати, посортувати, мити, щоб чисте було, бо брудне не приймають. Збираю відходи 4-5 годин, папір збираю, поліетилен, пляшки, метал. Все приймають у різних місцях.

Гроші витрачаю на чай, сигарети, їжу, пиріжки, каву.

Збирати треба кожного дня, вихідних в мене нема, бо я ж не один збираю, і втомлюєшся донести усе, там більше ніж два-три мішки за день не донесеш. Кілограм білої плівки 7 гривень. Кілограм паперу 2.50 грн, алюміній десь 60 грн, латунь коштує 105 грн за кілограм. Написано там «склотара» наприклад, а люди різні бувають, деякі сортують, деякі викидають

все підряд, я от скільки разів руки різав через осколки. Пляшки треба помити, бо брудні не приймають, і плівку треба теж очистити і мити.

Люди кажуть «дякую», коли на асфальті валяється, а я прибираю, кажуть «дякую» за те, що збираю сміття. Інколи гроші платять, сигарети дають, сто грам налити можуть, кажуть «от машину помий і я тобі грошей дам».

Взимку ввечері повертаюсь сюди, а літом можу погуляти по лісі, переночувати у лісі, спізнитись.

Я сам з Туркменії, коли був той перший секретар Київський, приїхав в 1990 році у Закарпаття, в Міжгірський район, там в мене жінка була, розлучився, син теж там, йому 30 років, мене не приймав, потім я в Москві жив 10 років, працював на будівництві, поки не депортували, паспорт загубив.

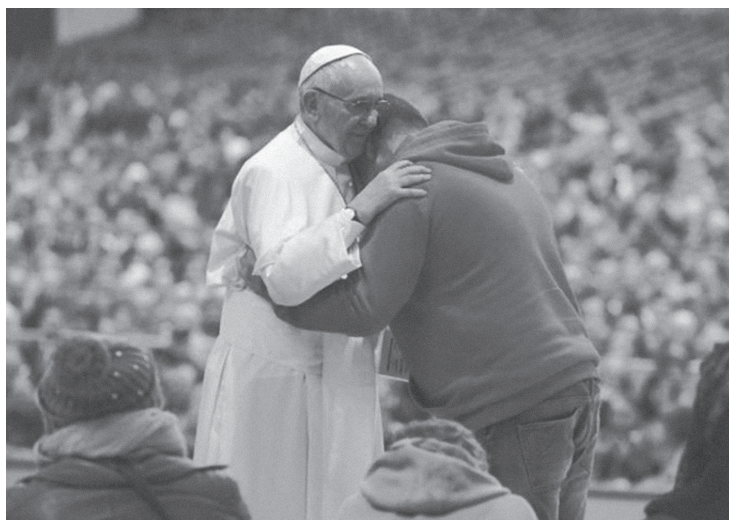
Юсун Алієв, 56 років, за походженням туркмен, мешкає у Центрі нічного перебування для бездомних громадян

Розмовляла Інна Анісімова

ОДИН ДЕНЬ З ЖИТТЯ БЕЗДОМНОЇ ЛЮДИНИ

ЯК МЕШКАНЦІ «ОСЕЛІ» У РИМ ДО ПАПИ ЇЗДИЛИ

«Я прошу прощення за всі часи, коли християни оберталися спиною до потребуючих людей. Будь ласка, прости́ть нам...», – Папа Франциск на зустрічі з бездомними людьми у Римі 11 листопада 2016 року.

З 10 по 13 листопада 2016 року Папа Франциск вітав у Римі близько шести тисяч людей з різних країн світу, які у минулому були чи й зараз є бездомними. Організатором такого паломництва стала італійська організація Fratello, яка організовує зустрічі соціально виключених осіб у партнерстві з іншими організаціями, які їм безпосередньо допомагають. У п'ятницю, 11 листопада, після свідчень двох учасників Папа Франциск звернувся до паломників і подякував їм за те, що вони прибули до Риму, щоб помолитися разом. Він сказав, що жодна людина не відрізняється від «великих світу цього». Всі люди – великі і малі – мають власні прагнення і мрії. «Не переставайте мріяти!», – наполягав Папа. – Бідні – це центральні постаті Євангелії. Вони прийшли до Ісуса, бо мріяли про допомогу і зцілення».

Ще Папа говорив про красу. «Здатність бачити красу, навіть у речах, які містять біль і страждання, можуть лише люди, які мають почуття власної гідності». Він наголосив на чесноті солідарності, коли люди, особливо ті, в яких важ-

ке життя, мають співчуття до тих, хто страждає ще більше.

Він подякував присутнім за їхню солідарність та попросив їх навчати світ солідарності. Врешті Папа говорив на тему миру і закликав усіх працювати для миру у світі. «Найбільша бідність – це війна! Бідність руйнує... Нам потрібен мир у світі. Нам потрібен мир у Церкві». Після промови, люди зібралися біля Папи на сцені і разом молилися.

Оля Біяньська: «Спільнота взаємодопомоги «Оселя» долучилася до всесвітнього святкування Року Милосердя в Римі. Четверо представників «Оселі» (три компаньйони та працівник) взяли участь у зустрічі Папи Франциска з колишніми бездомними людьми. Наша група була єдиною з України. Ми побували у Ватикані на катехизації Папи разом з шістьма тисячами колишніх бездомних з усіх куточків світу. Наш Мирон Голендер отримав особисте благословення від Папи Франциска. Інші також мали можливість зблизька побачити Папу, почути глибокі слова його проповіді. Нас

дуже вразили слова Папи про те, що кожній людині дуже важливо мати мрію і якусь ціль. Без мрії неможливо уявити життя людини, вона дає сенс життю. Папа згадав про підтримку і солідарність, що дуже тісно перегукується з принципами міжнародного руху «Емаус», до якого ми належимо.

У програмі міжнародної зустрічі було багато спілкування з цікавими людьми з різних країн, хода усіх учасників з прапорами та свічками біля Базиліки Святого Павла. У вільний час ми мали змогу погуляти по Риму і побачити найбільші пам'ятки архітектури (Базиліку Святого Петра, Колізей, фонтан де Треві, Вітторіано, Базиліку Святого Павла за мурами, Форум Траяна, Колону Марка Аврелія, Піраміда Цестія, Іспанські сходи, Арку Костянтина та інші відомі місця). Дуже приємно було, що люди впізнавали наш прапор, підходили і питали чи ми з України, як ми живемо та інше».

Женя Григор'єв: «Рим мене вразив своєю величиною та масштабами архітектурних споруд, ввічливістю мешканців та чистотою. Рим надзвичайно старовинне місто з сучасними родзинками».

Ігор Думич: «Я завжди мріяв побувати в тих місцях, де зароджувалося і формувалося християнство. В рік Божого Милосердя мої мрії здійснилися. Зустріч з Папою вразила мене. Я занурився в духовну, теплу атмосферу. Вдячний організаторам поїздки».

Мирон Голендер: «Для мене все було новим і цікавим, починаючи від літака (я вперше летів високо над морем, землею, хмарами), закінчуючи Колізеєм. Ну і благословення Папи Франциска – для мене це велика радість і честь».

Фото <https://www.avvenire.it> та Олі Біяньскої

ЕКОЛОГІЧНЕ. КОЛЕКТИВНЕ. НЕСВІДОМЕ

Все частіше задумуюся над питанням: як країна, в якій трапилася одна з найбільших техногенних катастроф у світі, може так зневажливо ставитися до питань екології? Ніби цього Чорнобиля і не було. Окей, можливо і справді Чорнобиля не було. Принаймні у свідомості нашого часу. Але ж Грибовичі, безсумнівно, є. І точно є вирубка карпатських лісів, і забруднення річок. Безумовно, є «чорний схід», де у деяких містах від викидів важкої промисловості неможливо повноцінно дихати. Я вже не кажу про відходи легкої промисловості, які систематично потрапляють до еко-систем маленьких сіл і міст по всій Україні.

Радянська влада неодноразово висувала конспіраційні теорії про певну диверсію на Чорнобильській АЕС. Мовляв, хтось таким чином хотів добити і без того загниваючий совок. Можливо, такі підозри цілком мають підґрунтя. Хоча ж безумовно зрозуміло – людський фактор, скоріш за все, зіграв злий жарт. У сьогоденнішніх екологічних проблемах нашої країни винних шукати не доводиться. У всьому на сто відсотків винні ми самі. Наприклад, Грибовичі. Чи не прогресивна, європейська влада Львова і львівщини от уже 25 років незалежності не може побудувати сміттєпереробний завод? Чи на це немає інвестицій? Не вірю. Натомість, розслідування все частіше повідомляють, що нелегальні сортувальні групи на сміттєзвалищах по всій державі – це важливий тіньовий бізнес з мільйонними прибутками. А от усі ці люди, які рубають ліс в Карпатах – вони хто? Французи? Іспанці? Росіяни? Ні, це все наші українці і, що найтрагічніше, – це люди, які і живуть у цих Карпатах. Чи задумуються вони над тим, що їхні онуки вже можуть не побачити могутніх карпатських лісів. Або, наприклад, керівники виробництв, які скидають відходи до наших річок. Хто вони? А чиновники, які б мали покарати їх? Вони теж – не українці?

Наша екологічна свідомість – на печерному рівні. Ми не сортуємо сміття, не цінуємо воду, не думаємо про рибу і звірів. Навіщо? У нас ж така велика країна! Є ще стільки різних місць, які можна занедбати. Тільки тоді, не треба шукати винних, бо наша екологія – це спільна відповідальність. Перед нашими онуками, яких ми може й ніколи не побачимо, якщо зараз не почнемо виправляти цю страшну ситуацію.

ВІД ЛАХМІТНИКІВ ДО ПРОФЕСІЙНОГО РЕСАЙКЛІНГУ:

● ● ● ЯК БЕЗДОМНІ ЛЮДИ РЯТУЮТЬ ПЛАНЕТУ ● ● ●

Зведені до рівня сміття

— Бомжі вже почали проводити сортування сміття. Вони вибирають скло, пластик.

— Так давайте візьмемо їх на роботу і створимо львівське комунальне підприємство «Бомж».

Так собі жартували кілька років тому у міській раді тодішні голова Бюро екологічних розслідувань та голова фракції УНП. Чи досягнули жартівники якогось прогресу у сортуванні сміття у місті? Скажімо так — невеликого. Натомість бездомні люди продовжують виконувати важливу для міста роботу з перевикористання вторсировини. Ні, вони не керуються екологічною свідомістю — для них це спосіб вижити. Самі того не усвідомлюючи, вони виконують важливу екологічну функцію — роблять наше місто трохи менше забрудненим, і сміттєзвалища менше переповненими.

Бездомних людей прийнято вважати неробами, а їхню зайнятість — збір пляшок, макулатури, металобрухту — низливою та навряд чи потрібною. «Він бомжує, не хоче працювати», — кажуть про бездомних людей, не задумуючись над тим, якими зусиллями їм дається кожна гривня. Насправді бездомні люди працюють кожного дня, бо кожного дня мусять купляти собі їсти і забезпечувати інші потреби. Попри популярну думку, жебракуванням займаються менше 10% бездомних людей. Спостережливі львів'яни не можуть не помітити, що люди, які просять милостинку поблизу церков — це одні й ті самі особи впродовж багатьох років, а ті, які надокучливо просять в центрі — це переважно представники ромської національності. До жебракування безпритульні вдаються найчастіше вже тоді, коли втрачають працездатність в той час, коли осіб працездатного віку серед них аж 76.4%.

Більшість з них (78.5%) на проживання заробляють збором вторинних ресурсів. Серед інших джерел заробітку — будівництво, вантажні роботи, допомога комунальникам. У Благодійному фонді «Соціальне партнерство» кажуть, що кожного дня у київські пункти збору вторсировини приносять майже 400 тон сміття. Допомогають очищати місто в основному бездомні, пенсіонери і малозабезпечені.

Президент цього благодійного фонду Олена Поліщук каже, що безпритульних Києва можна по праву назвати санітарами міста: «Заробляють вони за свою працю небагато — за 100 зібраних пляшок вони отримують в середньому 40 гривень. Кілограм макулатури коштує менше 2 гривень, а пластику — 5 гривень. Проте результати цієї праці вагомі для всього міста».

У Львові пункти прийому вторсировини функціонують в основному теж завдяки праці безпритульних людей або малозабезпечених пенсіонерів, а більшість людей, які потрапляють на вулицю часто не шукають інших альтернатив, а одразу беруться за пошук вторсировини. Вони так роблять, бо не можуть знайти іншої роботи? Причина швидше за все у так званій набутій ідентичності — людина ідентифікує себе з групою бездомних і починає займатися тим, чого від неї очікує суспільство — виживати за рахунок сміття.

Соціологиня Анастасія Рябчук у своїй кандидатській дисертації «Структурні чинники відтворення та соціальної репрезентації бездомності» пише таке: «Бездомні у пострадянських містах виконують найбруднішу, але суспільно необхідну роботу, таку як утилізація сміття, робота на складах і на будівництві тощо. (...) Бездомних і люмпенізованих пролетарів часто порівнюють зі сміттям (паралель, яку проводив і Маркс у «Вісімнадцятому Брюмера Луї Бонапарта», і Енгельс у «Селянській війні в Німеччині», і яку на початку третього тисячоліття підхопив соціолог Зигмунт Бауман).

Зведені до рівня сміття бездомні можуть розраховувати лише на роботу зі сміттям (пошуки вторсировини у смітниках, тимчасові підробітки з прибирання території і збору будівельного сміття тощо)».

Лахмітники з «Емаусу»

Все ж існують суспільства, де таку працю дуже цінували, доки не налагодили професійного сортування сміття і не залучили до цього цілу громаду. Лахмітники (ragpicker, Chiffonnier — англ.) — так у XIX-XX ст. називали у деяких європейських країнах людей, які жили з того, що збирали на вулиці речі, які можна перевикористати або переробити. Їхня праця вважалася благородною і прирівнювалася до праці прибиральників вулиць, не зважаючи на те, що її виконували в основному найбільшні представники суспільства. У Франції їхня праця навіть регулювалася законом.

З діяльності лахмітників фактично розпочався Міжнародний рух «Емаус». Отець П'єр, який почав допомагати бездомним людям у Франції в середині минулого століття, спочатку мав можливість їх утримувати в своєму будинку за свою зарплату депутата, але його не переобрали на наступний термін, і спільнота більше не мала коштів для існування. Тоді о. П'єр почав жебракувати по ночах на вулицях Парижу. Компаньйони спільноти дуже розізлилися, коли про це дізналися — вони не могли цього допустити. Один з них запропонував

Лахмітник у Парижі
1901 рік

Світова зустріч лідерів спільнот «Емаус»

збирати речі зі смітників і продавати їх, він сам колись з цього жив. Так розпочалася діяльність, яка визначила усе майбутнє «Емаусу». Перших компаньйонів так і називали – лахмітники з «Емаусу». Всього за кілька років збором ще придатних речей почали займатися все більше й більше активістів та бездомних людей, які об'єднувалися у спільноти, щоб разом жити і працювати, відновлювати своє життя і давати друге життя непотрібним речам. З'являлося щораз більше магазинів, де компаньйони продавали зібрані речі, відкривалися майстерні з ремонту вживаних речей. Спільноти безперервно шукали нових способів заробити кошти на своє утримання і для допомоги найбіднішим.

Часи мінялися, питання збереження навколишнього середовища ставали щораз актуальнішими. На той час, коли у Європі серйозно почали займатися сортуванням і ресайклінгом, «Емаус» уже мав багаторічний досвід і відпрацьовані технології, тому вони одразу стали одними з найвпливовіших агентів змін у сфері сталого розвитку і екології. Коли в Європейському почали змінювати законодавство щодо утилізації сміття і з'явилася ціла інфраструктура сортування і переробки відходів, деякі міста почали «купляти» ці послуги в організацій «Емаус». Для «Емаусу» це додаткові кошти для допомоги найбіднішим, а також визнання їхньої роботи.

В самих же спільнотах компаньйони продовжують експериментувати і втілюють все цікавіші способи мінімізації використання ресурсів – відмовляються від використання пластику, займаються апсайклінгом (створення нових, часто дизайнерських речей зі сміття), встановлюють системи компостування органічних відходів та сонячні батареї, використовують дощову воду у туалетах, будують біокліматичні будинки, вирощують органічні продукти, а деякі спільноти у Фінляндії повністю перейшли на вегетаріанську їжу. Навіть саме проживання в спільноті є економним з огляду на приготування їжі, використання електроенергії тощо. Кожна із 350 спільнот «Емаус» у 37 країнах світу втілює ті чи інші екологічні практики.

Це такий парадокс, що найбільше про навколишнє середовище дбають люди, які мабуть найменше його забруднюють. Своєю тихою і терпеливою працею вони борються з наслідками надмірного споживацтва та бездумної експлуатації природи, і в той же час самі якнайскромніше використовують природні ресурси, а найголовніше – через цю працю повертають собі гідність, яку у них відібрало суспільство.

Мар'яна Соха

прогноз погоди
від Максима Ольги

погоди не буде...

Я курю, отже існую

Це не мій вислів, а Буковські, R.I.P. Я подумав, що він (вислів) міг би бути гарним початком для мого прогнозу. Адже треба з чогось починати. Але мова не про нього (Бука), зрештою це самодостатня сентенція. Можна поставити крапку.

Втім, я не робитиму цього. З тієї причини, що моя люба редакторка телефонувала мені з Чикаго (тричі – прим. редактора), а це страх як дорого. Стосовно того, що ви зараз читаєте. І їй надто не до вподоби, що я почав курити. Себто, існувати.

Правду кажучи, я продовжував існувати. А курити почав трохи згодом. Я почав курити, щоб моє існування стало схожим на життя. Я знайду безліч виправдань цигарковій звичці. Й більшість з них буде неправдою. Або: перебільшеною правдою. Або: брехнею заради спасіння.

Річ у тім, що нема кого рятувати. Лозунг: «Курці помирають рано» не виправдав себе. Курці чимраз далі отруюють повітря тютюновим димом. Таке незаймане, чисте повітря. Особливо на зупинках громадського транспорту. Особливо на кожному кроці.

Місця скупчення людей – улюблений прихисток курця. Його фортеця й пункт обігріву. Його затишок і комфорт. Його самоповага та дисципліна. Без людей йому буде самотньо, боязко та не затишно. Можливо, він припинить курити. Можливо, він зрозуміє себе.

Мені важко стати на захист тих, хто проти куріння. Адже куріння для мене це ритуал, естетика, кодекс честі, якщо хочете. Я курю тільки обрані цигарки, лише обраний тютюн. Обраний мною. Жодна тютюнова компанія не нав'язала мені своєї марки. Жодна тютюнова компанія не змусила мене курити. Зрештою, я можу кинути курити коли захочу.

Я вже казав про брехню заради спасіння? Я наголошував на тому, що знайду безліч виправдань? Це саме той випадок. Я продовжую тримати в роті цигарку, тому що не можу перемогти тютюнові компанії. Тому що містер тютюновий президент зробив мене залежним від нього. Щось на кшталт людей, котрі полюбують солодощі, якщо ви мене правильно зрозуміли. Куріння – це поразка. Куріння – це витягування банкнот з вашого гаманця. Куріння – це марнування часу. Здебільшого того, який курці витрачають, аби заробити кілька копійок на втамування цигаркового голоду.

Із курінням можна боротися. Можна виходити на мітинги та влаштовувати антитютюнові кампанії. Забороняти курити в закладах громадського харчування (я знаю один, де можна). Врешті-решт, можна не продавати цигарки неповнолітнім. Але найсуттєвішою та найдієвішою боротьбою з курінням є свідомо відмова від «шкідливої» звички. Це саме той випадок, коли містер тютюновий магнат втрачає свої капітали.

НОВІ СТАРІ РЕЧІ НА «ПРИВОКЗАЛЬНІЙ»

Кілометрові черги до маршруток і через дорогу кілометрові черги за м'ясом. Деякі люди очманіло кудись поспішають, інші ж, притоптуючи від холоду, часто із сигаретою між пальцями і зморщеним від життя обличчям, просять купити у них бодай щось і позирають на тебе, як на магната або Всевишнього.

На тротуарах чи бордюрах, на клейонці, на покривалах можна вздріти різні речі: сервізи, резинові жовті качечки, майже ідеальні берці, зарядні до телефонів, спортивні штани, плетені светри і багато іншого. Поміж ними зустрічаються речі з далекого радянського минулого і такі, що, здається, вже давно ніхто не використовує. Тим не менше, товар терпеливо чекає свого покупця. Одразу стає цікаво, звідки у цих людей стільки різноманітних речей та ще й у будь-яку пору року. Питаю в них: «А скільки коштує вітровка?». – «10 гривень, а берці оці ось чорні 450 грн. То всьо з внучки», – відповідає мені та що з цигаркою. Всі бабусі, які там стояли, говорили одне й те саме: «Ми всьо своє з дому возимо, і нічо ні від кого не беремо, бо й своє продати не можемо. Але там біля п'єдесталу беруть. Ідіть тудя».

Такою є офіційна версія, озвучена продавцями, але ми знаємо, що вже багато років у Львові існує співпраця між бездомними людьми, які знаходять у смітниках ще більш-менш хороші речі, та «перекупщиками» – людьми, які купляють ці речі в бездомних за копійки, а перепродують трохи дорожче.

Одна жінка почала нервово: «В них ніхто не бере, бо речі в них смердючі. Я працюю прибиральницею. І в нас маленька зарплата. А тако деколи розгрібаємо то сміття на смітниках, яке люди викидають, а воно смердить. А тепер ще й так багато того сміття, шо просто неможливо щось звідти витягнути».

Сашко Горонді, який колись був близько знайомий з цим «бізнесом», розповів, що вони можливо є одними з тих, хто приймає в безпритульних різні речі, які можна перепродати. Звісно, там є жінки, які справді продають свої речі з дому, бо вони практично нові, а жінки дуже сумні. Але є і «перекупщики», які не признаються звідки у них товар.

Він розповів про деякі точки, які є такими собі «пунктами прийому» різних дрібничок. Якщо серед товару є іграшки та сервізи, то швидше за все на цю «точку» товар постачають зі смітників. Кілька з них наразі зникли. Можливо, через холодну погоду і поліцію, люди трохи менше стоять на морозі і продають. Втім перед святами, а особливо перед Різдом, цих «точок» стає більше. Разом з людьми, які торгують ялинками і бабусями, які синіють від холоду за копійки, вони створюють непоганий ансамбль міні-ринку.

Ми вийшли з «Привокзального ринку», і Сашко влаштував міні-екскурсію смітниками того району – саме звідти, за його словами, на тротуари навколо ринку потрапляє більшість товару. Ми обійшли невелику трапецію у кілька вулиць, шукаючи безпритульних людей, які б могли нам більше розповісти про те, як і що вони знаходять у смітниках. Ми блукали вулицями, але що цікаво і дивно: смітники настільки переповнені сміттям, що навіть якби ми хотіли зустріти там потрібних нам людей, ми б не змогли: сміття настільки багато, що неможливо підступити до них.

Все ж зустрівся нам один чоловік, який збирав картонки біля одного з контейнерів, але він нічого не хотів говорити. Казав тільки, що здає папір і з того живе. На бездомного не був схожий, просто на дуже збіднілу людину. Йдучи біля Привокзального ринку, ми зустріли чоловіка, який виглядав як бездомний. Почали так ненароком розпитувати про сміття, чи він щось таке робить. Але той тільки віднікувався, а за кілька хвилин його покликав якийсь інший чоловік, і він за секунду побіг від нас.

Район «привокзальної», який включає в себе Привокзальний ринок і смертоносну купу людей-торговців і покупців,

доріжка до Залізничного вокзалу від маршрутної зупинки «Привокзальна», райончик костелу Ольги та Єлизавети і пам'ятник Івану Федорові в центрі – це ті місця, де речі отримують нове життя.

Загалом в місті більшість жителів не здогадуються про циркуляцію речей зі смітників до продавців на вулиці. Більше того, ця співпраця настільки «конспірована», що люди, не дай Боже, пробовкають щось комусь і тоді продавці втрачуть своїх покупців, а бездомні люди – засоби для існування. Набагато легше приховувати реальний стан речей, ніж переконати людей у тому, що немає нічого погано чи огидного у тому, що речі були знайдені у смітниках. Ми ж не соромимося скуповуватися у секонд-хендах, де речі також є вживаними і невідомо звідки до нас потрапили. Більше того, ми не знаємо в яких умовах і ким були виготовлені й нові речі, які продаються на наших ринках.

Той «бізнес» на «Привокзальному» вважається нижчим малого, хоча рятує від голоду не одне життя безпритульної людини, робить нашу природу трошки менше забрудненою, допомагає заробити на життя продавцям і зекономити на покупках покупцям. У місті, де немає налагодженої діяльності із переробки і перевикористання вживаних речей і де багато людей живуть за межею бідності, такі примітивні схеми «ресайклінгу та реюзингу» є логічним і виправданим явищем. Така от проста правда, яку більшість людей не готові прийняти.

Діана Горбань, журналістка

Про сміття у США від КАРОЛІНИ КОЗЮРИ

ЖИТТЯ БЕЗ СМІТТЯ

Кожен з нас щоденно продукує кілограми сміття. Ми п'ємо воду з пластикових пляшок, купуємо їжу у паперових упаковках, а закупи приносимо додому у пластикових пакетах. Американці особливо люблять оточувати себе сміттям. На завабах гості їдять з пластикового посуду (ну бо хто то потім буде мити?), п'ють з пластикових стаканів і переводять тонни серветок. Амазон навіть найменше замовлення пакує у величезні коробки, а в магазинах усі товари пакують у подвійні пакети. Трохи розслабишся з прибиранням – і раптом твоє помешкання перетворюється у склад непотрібних пляшок, пакетів і паперу. Сміття стало настільки невід'ємною частиною нашої щоденної реальності, що постає питання: чи можливе життя без продукування такої кількості сміття?

Таке питання ставить перед собою Лорен, засновниця вже відомого блогу *Trash is for Tossers*. Спочатку вона почала приходити до магазину зі своїм сумками, потім почала купляти тільки розфасовані продукти – набирала їх у свої баночки. У барах вона відмовилася від соломинок у напоях і врешті почала купляти одяг лише на секондах. І хоч всі дивилися на неї як на дивачку (ну бо хто зараз у магазині витягає власну банку і насилає туди рису чи макаронів), вона все-одно не перервала свого експерименту. З часом почала ділитися своїм досвідом у блозі, який невдовзі став дуже популярним. Сьогодні Лорен зі студентки перетворилася у справжню бізнесвумен, а її експеримент привів до відкриття фірми, яка продає екологічний порошок для прання у спеціальних банках.

Zero Waste Shopping (Шопінг без відходів) є набагато реальнішим, хоча багатьом з нас може здаватися екстремальним. Однак важливо усвідомлювати, що у питанні екології багато залежить від наших щоденних виборів. Замість того, щоб кожного разу приносити додому нові пакети з магазину, можемо ходити на закупи зі своїми сумками, а купуючи різні продукти, варто звертати увагу на матеріали, з яких зроблені упаковки. Достатньо трошки «погуглити», щоб відкрити для себе альтернативний світ товарів виготовлених з екологічних матеріалів: зубні щітки з бамбука, натуральну косметику, яку продають в банках, не запаковане пахуче мило чи багаторазові пляшки для води. Життя з меншою кількістю сміття – можливе, і, як свідчить приклад Лорен, навіть дуже вигідне.

З польської переклала Мар'яна Соха

ють благодійним організаціям. Сьогодні вони мають 11 контейнерів у чотирьох містах – Львові (передають «Оселі»), Києві (розподіляється між БФ «Волонтерська Україна» та об'єднанням «Відповідальні громадяни»), Дніпрі (забирає БФ «Допомагаємо») та Одесі (БФ «Добрий Самарянин») і планують далі розширювати географію.

У 2015 році Спільнота взаємодопомоги «Наша хата» розмістила перші контейнери у Дрогобичі, зараз вони мають 13 контейнерів у Дрогобичі, Трускавці та Стебнику. Десь в той же час завдяки співпраці Благодійного фонду «Карітас Івано-Франківськ УГКЦ» та автоперевізничного підприємства ПрАТ «АТП-0928» з'явився контейнер у місті Івано-Франківськ. У кінці 2015 ГО «Галиція» за підтримки міської ради, встановила контейнер у місті Калуш.

Навесні 2016 року почалася нова і вже потужніша хвиля поширення контейнерів по Україні: два контейнери у Рівному встановила громадська організація «Час дій», три контейнери у Вінниці – комунальне підприємство «ЕкоВін», яке передає зібрані речі БФ «Подільська громада». У Сумах Громадський фонд «Суми» втілює програму «Тонна добрих речей», в рамках якої встановили у липні 2016 року два контейнери. У вересні 2016 року ОГ «Народна допомога» встановили п'ять контейнерів у Чернівцях.

У жовтні 2016 року два контейнери з'явилися у Полтаві завдяки ініціативі «#ОдежиНА» БО «Світло надії». І вже під кінець року два контейнери встановили у Луцьку. Цього разу це приватна ініціатива Олени Кравчук, її проєкт підтримала Британська рада в Україні. Олена планує разом з волонтерами займатися всією роботою, що пов'язана з сортуванням і розподілом речей.

Що відбувається зі зібраним одягом?

Що відбувається з одягом зібраним у Львові ви вже знаєте. Загалом цільова група у різних ініціатив однакова – це малозабезпечені люди. У тих містах, де контейнери були встановлені в співпраці або безпосередньо міськими службами, одяг розподіляють між людьми, які стоять на обліку у цих службах.

Деякі організації передають одяг у районні центри, інтернати, геріатричні пансіонати, у соціально-реабілітаційні центри, на Схід України, як в армію так і місцевому населенню, внутрішньо переміщеним особам, сім'ям, які опинилися в складних життєвих обставинах, сім'ям учасників АТО, особам, які повернулися з місць позбавлення волі та іншим потребуючим.

Крім «Оселі» непридатний одяг здає на переробку лише «Наша хата». Дехто віддає непридатний одяг у притулки для тварин, або у гаражі та заводи, де їх використовують як шмати. Громадський фонд «Суми» інколи передає ганчір'я солдатам в армію для чищення зброї.

Зібраним одягом заробляють на соціальні проєкти наразі лише «Оселя» зі Львова і «Наша хата» (останні мають крамничку у Стебнику). «Народна допомога» з Чернівців зараз шукає приміщення для нового магазину, щоб реалізувати частину речей та покривати витрати проєкту.

З якими проблемами зіштовхуються активісти?

Майже усі опитані мною активісти проходили однакове коло проблем – пошук фінансів на виготовлення контейнерів, пошук виробника, перемовини за місце розташування тощо. Вже під час реалізації проєктів з'являються нові труднощі – речі потрібно постійно транспортувати, мати приміщення для сортування, робочі руки та кудись подіти непридатний одяг.

«В цій праці виникають труднощі, оскільки одяг потрібно зібрати, посортувати, підготувати до переробки та реалізації. Часто не вистарчає людей, які б сортували одяг, не завжди працює завод, який приймає одяг на переробку. Для зберігання та складання одягу потрібні відповідно обладнані приміщення», – ділиться Василь Голод, керівник Спільноти «Наша хата».

«Шукаємо адекватну технологію переробки того одягу, який вже не придатний для повторного використання, також не можемо знайти наразі відповідне приміщення для магазину в доброму місці, щоб частину речей реалізувати та покривати витрати проєкту», – розповідає Іван Ковалишин, ОГ «Народна допомога», Чернівці.

Наталія Козакевич, виконавчий директор «Благодійний фонду «Карітас Івано-Франківськ УГКЦ» скаржиться, що їхній контейнер постійно обкрадають і ламають: «Наш контейнер стоїть в центрі міста біля звичайних смітників. Все було добре до тих пір, поки бездомні і діти ромів не взламали механізми, і не почали залазити в контейнер, красти з нього одяг. Контейнер знаходиться цілодобово без контролю. Він не є власністю «Карітасу», тому ми не можемо поставити його в іншому місці».

Чим цікавий український досвід?

Найперше тим, що професійним збором і сортуванням одягу в Україні першими почали займатися організації, які працюють з бездомними людьми. Більшість контейнерів, які є в Україні станом на кінець 2016 року (38 із 59), обслуговують люди, які мають досвід бездомності («Оселя» зі Львова, «Наша хата» з Дрогобича та «Народна допомога» з Чернівців). І лише вони перейшли на вищий рівень усієї цієї текстильно-сортувальної діяльності – непридатний одяг здають на переробку, і частину одягу реалізують у благодійних крамницях, таким чином перетворюючи комусь непотрібний і пожертвований одяг на реальні кошти для соціальних проєктів (решта ж організації наразі лише збирають і передають одяг потребуючим).

Увесь цей процес виглядає на таку собі «реабілітацію» бездомних людей у суспільстві і визнання їхньої праці як надзвичайно потрібної і корисної. За своєю суттю для багатьох з них вид діяльності не змінився – вони живуть за рахунок пожертвуваних (чи викинутих) комось речей. Але зміна цього способу – з принизливого збору речей по смітниках у цивілізований збір у співпраці з громадою є величезним кроком для нашого суспільства.

Зміна всього-навсього однієї звички – не викидати одяг у загальний смітник, а класти у спеціальний контейнер – це подвійний профіт. За це нам будуть вдячні і потребуючі люди, і навколишнє середовище. І таким, сподіваюся, буде новий український досвід.

*Мар'яна Соха –
редактор журналу «Просто неба»*

ЕКОЛОГІЧНА СВІДОМІСТЬ

Питання екологічної поведінки цікавить та турбує дуже багатьох людей, але далеко не всі знають, що це таке та як саме можна зробити свої побутові звички трохи екологічнішими.

Екологічна свідомість – це здатність усвідомлювати незрозумілий зв'язок людини з природою, вміння та звичка діяти, не порушуючи зв'язків та кругообігів у природі.

Раніше звертали увагу лише на взаємопроцеси людини та природи, але у 80-ті роки минулого століття стало зрозуміло, що ресурси вичерпні і невідновні, тому необхідно скоротити їх використання або знайти нові альтернативні джерела. Цим займаються екологи з цілого світу, але насправді кожна людина робить свій внесок у ці процеси.

До прикладу, всім відоме сортування сміття. Всі про це знають, але чи всі сортують своє сміття вдома? Дехто розділяє лише пластик від решти, мабуть під впливом телебачення, де про цей самий пластик часто говорять. Це, звісно, добре, але цього недостатньо. Варто також подумати про скло, метал, папір, тканини і органічні відходи. Скло забирають не лише баттлхантери, а макулатуру (папір) насправді можна здати у кожному районі Львова. Тканини, тобто старий одяг, можна пожертвувати в благодійні організації. Метал також у більшості випадків йде на переробку. Ну а органічні відходи це взагалі не проблема, особливо для тих, хто має село чи дачу.

Наче і дрібниця, а насправді якби кожен з нас щодня сортував сміття, то це суттєво вплинуло би на екосистему! Так само можна навчитися інших побутових звичок. Наприклад, похід на ринок або в супермаркет може суттєво засмічувати планету, або ж не засмічувати, якщо брати із собою полотняну торбинку для продуктів. В деяких розвинених країнах, як от Швеція, взагалі масово відмовилися від поліетиленових пакетів, якими у нас користуються на кожному кроці. Швеція не лише посідає перше місце у світі з переробки сміття, зараз ця країна купує сміття у сусідів, адже своє вже закінчилось, а заводи з перероблення працюють, це неймовірно!

Також вплинути на екологічну ситуацію можна за допомогою економії електроенергії вдома. До прикладу: заміна ламп розжарювання на енергозберігаючі; повне вимкнення всіх приладів, які завершили роботу; встановлення датчиків руху у приміщеннях загального користування; утеплення щілин у вікнах чи в загальному теплоізоляція; всі ці та інші заходи дозволяють значно економніше використовувати електроенергію. В Британії провели експеримент, під час якого в деяких квартирах в Манчестері добровольці підключали датчики до своїх приладів, і коли цей прилад був увімкненим (хоч і не використовувався в даний момент), мешканці спостерігали скільки грошей вони втрачають просто тому, що він увімкнений! Цей наглядний приклад допоміг їм почати економити мінімум 8% електроенергії.

Яким чином економія електроенергії впливає на екологію? Все дуже просто – теплоелектростанції викидають в повітря неймовірну кількість забруднюючих речовин, в тому числі вуглекислий газ, який спричиняє глобальне потепління.

Також є відходи, які забруднюють ґрунти і воду, деякі з них є радіоактивними. Гідроелектростанції спричиняють меншу шкоду навколишньому середовищу, та все ж для того, щоб побудувати одну ГЕС потрібно затопити велику площу орної землі, що впливає на флору і фауну навколо. Атомні електростанції хоч і дорожчі в експлуатації, та простіші, не викидають таку кількість речовин в повітря чи воду. Але найбільший мінус АЕС в тому, що відходи надзвичайно радіоактивні та небезпечні, тому з ними треба поводитися дуже обачно.

У всьому світі шукають і використовують альтернативні джерела енергії, наприклад сонячні батареї. Компанія Tesla Motors повністю перевела один з островів у Тихому океані на забезпечення сонячною енергією. Більшість вчених вважають, що майбутнє за сонячними батареями, адже це поки що найекологічніше джерело енергії.

Також величезного удару нашій екології завдає харчова індустрія, а саме виробництво м'яса. І навіть не обов'язково ставати вегетаріанцями та веганами, щоб допомогти планеті, але достатньо скоротити споживання м'яса навіть на чверть від своєї місячної норми, як це суттєво вплине на екологічну ситуацію. І якщо з пластиком та енергією все зрозуміло, то як пов'язане тваринництво з екологією? Все дуже просто. Майже третина вільної від льоду суші використовується для потреб тваринництва. Приблизно 30% вирощуваних нами культур йдуть на корм для тварин. За даними останніх доповідей Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН, тваринництво відповідальне за 14,5% викидів парникових газів антропогенного походження. Стільки ж викидають всі світові автомобілі, літаки, кораблі та потяги. Ці дані вражають, особливо коли подумати про країни, в яких голод – це звичний стан людей.

Отже, екологічно свідомо поведінка людини – це усесторонній розвиток, це зміна побутових звичок, це придушення власного егоїзму на благо планети. Треба просто їсти менше м'яса, вимикати свої гаджети на ніч і не забувати сортувати своє сміття!

*Марта – фрілансерка,
любителька котів, вегетаріанка*

ЕКОЛОГІЧНА ПРОГРАМА ЛЬВОВА – про все і про ніщо

Екологічний стан Львова його мешканці оцінили за 5-ти бальною шкалою на 2,99 балів! І це навіть не на задовільно. Такими є дані дослідження, проведеного в 2016 р. комунальною установою ЛМР «Інститут міста» спільно із соціологічною агенцією «Фама».

Нещодавно у Львівській міській раді відбулося громадське слухання проекту документу, який би мав допомогти суттєво покращити стан довкілля міста – «Комплексної екологічної програми на 2017-2022 рр.». Головний розробник документа – Інститут екології Карпат НАН України.

Ми попросили експертів прокоментувати програму та оцінити наскільки вона надається до виконання. На думку експертів міжнародної благодійної організації «Екологія, право, людина» у програмі немає згадки щодо шляхів подолання проблеми зміни клімату та адаптації до цих змін.

«У документі наявні описані проблеми, які потім не знайшли відображення в завданнях та заходах. І навпаки – заходи не базуються на описі проблем, не всі проблеми відображаються», – розповідає юрист-еколог організації Софія Шутяк.

Якщо врахувати те, яким загазованим повітрям змушені дихати львів'яни, яку неякісну воду пити, а влітку душитися від смороду з каналізації, якою катастрофічною у місті є ситуація з вивезенням твердих побутових відходів, будь-кого, а не лише екологів не можуть не дивувати визначені у програмі основні пріоритети екологічної політики. А саме – впорядкування та утримання зелених насаджень, підвищення рівня екологічної свідомості громадян і визначення стратегічних показників екологічного стану та їх покращення.

«З проекту документу стає зрозумілим, що заходи з озеленення територій є пріоритетними для міста. На нашу думку, дані заходи передбачені для усунення наслідків, а не причин забруднення атмосферного повітря, – пояснює пані Шутяк. – Також у програмі відсутні розділи про соціальні ризики та роботу із зацікавленою громадськістю. Ми вбачаємо, що інформаційно-просвітницькі заходи є недостатніми та не є передбачене їхнє належне фінансування».

У програмі подано рейтинг найбільш гострих екологічних проблем Львова у порядку першочерговості їх вирішення:

– незадовільний стан поводження з твердими побутовими відходами (закриття діючого сміттєзвалища та відсутність екологічно безпечного полігону захоронення ТПВ), формування стихійних сміттєзвалищ;

– значний рівень забруднення атмосферного повітря, особливо у центральній частині міста за рахунок комунального та приватного автотранспорту;

– зменшення площі зелених насаджень міста та їхній незадовільний естетичний та фітосанітарний стан, наявність «аварійних» дерев у житловій забудові;

– наявність безпритульних домашніх тварин, особливо котів;

– недостатній рівень екологічної свідомості та культури. активізація небезпечних морфо-динамічних процесів (карст, суффозія, зсуви).

За словами представників організації «Екологія, право, людина», перш ніж затверджувати цю програму потрібно обґрунтувати необхідність впровадження заходів, деталізувати перелік етапів виконання, визначити результати, показники, індикатори, за допомогою яких можна встановити природоохоронний ефект.

«Львів, на жаль, пасе задніх щодо розробки подібних документів, – зауважує Софія Шутяк. – Ця програма не відповідає потребам мешканців міста. Мета документу та мета екологічної політики – про все і про ніщо конкретно. Для того щоб вона була реальною, вона повинна охоплювати усіх, хто впливає на стан довкілля у Львові від простого мешканця до великих підприємств. Повинна бути прописана роль кожного. Права, обов'язки та відповідальність».

Сподіваємося, що міські чиновники візьмуть до уваги слушні зауваження громадськості, а громадськість активно долучиться до спільного праці покращенням екологічної ситуації в місті.

Тетяна Метик – журналістка, займається правозахисною діяльністю

СВІТ РЕЧЕЙ

Наш світ складається з речей. Сотень тисяч, мільйонів різноманітних предметів. Щодня, щохвилини на світ з'являються нові речі. Це показує плинність і минуцність світу, а разом з тим і нашу власну плинність. Світ безупину продукує нові вироби, нові речі, а що ж стається зі старими?

Речі створюються для того, щоб нести людині користь або ж навіть радість. Щоб проявити свою увагу або теплоту, вдячність або любов, ми даруємо іншій людині якусь річ. Ні, у жодному разі ми не прирівнюємо наші найкращі почуття до речового еквіваленту, просто так нам, людям, простіше. Нам легше вкласти те, що нас переповнює до країв, але що часто не знаходить жодних обрисів чи описів, у певну річ. Тоді певний предмет набуває потрібних рис і стає символом добра, щедрості, вдячності, любові. Це може бути камінчик з узбережжя якогось моря або ж ручка з цікавим написом, головне, що ціна не має значення, бо відтепер ця річ наповнюється певним сенсом для того, хто дарує і, відповідно, того, хто отримує. Отож, речі існують для того, щоб їх дарувати, а якщо поміняти місцями першу і третю літери, то вийде радувати. Подарована щиро річ, приносить іншому невичерпну радість. Але скільки триває ця радість, якщо світ змінюється щохвилини і ми так само з ним?

Наш світ – це тотально змінна субстанція. Те, що тишило нас вчора, ми забуваємо вже завтра, наші речі приносять нам миттєву короткотривалу радість. Утім, зрештою вони свою функцію виконали. Нам треба було в них вкласти свої почуття, виразити їх у формі, щоб передати в руки, аби той, кому ми даруємо, міг потримати усі ті глибокі почуття у своїх руках. Бо ми тілесні і краще розуміємо те, що відчуваємо на дотик. Ця річ деякий час знаходиться на самому видному місці і приносить нам і далі радість, коли ми звертаємо до неї свій погляд. Ми вже рідше до неї торкаємось. Пізніше вона переїжджає в куток, а ще пізніше в якусь шухляду. Ми ще згадаємо її, коли прибиратимемо в шафі або щось

шукатимемо в письмовому столі, візьмемо в руки і тепло посміхнемося. Настане час, коли ця річ займе своє місце на горіщі або в підвалі, бо і в шухляді для неї забракне місця. З цього часу вона припинить для нас своє існування. Фактично вона існуватиме, але не виконуючи своєї першопочаткової функції, вона вважатиметься неіснуючою.

Але ж вона усе ще має свою історію, від чого стає ще більше вартісною. Та ми вже маємо нові речі, безліч речей і для них не вистачає в покоях місця. Це стає чудовим приводом, щоб відпустити річ і дозволити їй жити далі, приносячи радість іншим людям, нехай таку ж миттєву. Адже стара річ для однієї людини є новою для іншої. І можна себе потішити, що таким чином ми врятуємо світ від марнотратства і потопання в усе нових і нових речах. Адже речі часто переживають своїх власників. То що ж буде зі світом, якщо наші речі житимуть довше, ніж ми самі і при тому щодня з'являтимуться ще нові предмети? Вони остаточно втратять свою важливість для нас, ми забуватимемо, як це радіти дрібницям, які ще колись були наповнені для нас глибоким змістом і символізмом. Ми відправлятимемо їх коробками на смітник і разом з тим ненаситно бажатимемо нових.

Усі речі, зібрані «Оселею», мають свою історію, чим уже стають безцінними. Вони довгий час радували своїх власників і за це власники їм віддячили, подарувавши їм друге, а може, третє або четверте життя, чим продовжили їхню історію. Деякі речі багато подорожували, перетинали кордони і залишили на собі пил доріг і доторк неба, вони повертались незмінно додому або ж і зовсім дістались крамнички з інших далеких країн. Від себе спонукаю відвідувати крамницю «Оселі», де кожен, придбавши певну річ, отримує щось більше – її історію, а ще можливість продовжити цю історію і не дати їй поринути в забуття. Речам, у яких ви не знайдете жодної історії, ви можете вигадати свою. Відтепер ви творці цих нескінченних історій, з яких, немов з атомів, складається неосяжна і єдина історія людства.

Евгенія Сенік, письменниця

СОЦИАЛЬНЫЙ РАСИЗМ

Больше всего я ненавижу социальный расизм. Незыблемую убежденность в том, что «бедность» и «тупость» – это синонимы, что каждый сам виноват в своем положении, и что бедным не хватает только одного – высокомерного осуждения.

Каждый день я вижу как минимум один пост про Шарикова. Я не встречала Шариковых, но надо сказать, что коллективный профессор Преображенский мне порядком надоел. Если все настолько умны, предприимчивы и изобретательны, то почему мы сидим в Киеве, а не в колонии на Марсе? И что еще важнее – почему при своем потрясающем интеллекте вы не можете накормить всех голодных?

Нас воспитывали в презрении к бедности. Смешно, потому что и вы, и я выросли в семьях, где банан считался лакомством, где звонили друзьям, чтобы узнать, у кого есть горячая вода, и наконец-то помыться, где в одной коляске катали по три поколения детей. Но вот мы повзрослели, переехали в съемные квартиры на окраине, купили себе по пиву и, глядя из лужи на звезды, презираем «нищесбродов».

Нам говорили: «Будешь плохо учиться, станешь дворником», и мы прочно связали бедность с глупостью и ленью. Но за много лет работы журналистом я встретила столько разных людей, что точно могу сказать: нет никакой, никакой корреляции между социальной успешностью, умом и трудолюбием. А дворник, между прочим, полезная профессия, что бы там ни думали наши учителя и родители.

Презрение к бедному человеку разлито в воздухе. Он глупый, безответственный, завистливый, ленивый, безинициативный и главное – он всегда сам виноват. Действительно, почему ты, бедный человек, не окончил Оксфорд? Почему не стал бизнесменом? Почему покупаешь зимние сапоги раз в два года? Нам говорят, что каждый сам выбирает свое положение. На что мой друг однажды ответил: «Почему же тогда все 7 миллиардов не выбрали быть элитой?» И действительно – что это мы так! На этой планете миллиард жителей не имеет доступа к чистой питьевой воде. Дураки какие-то! Два с лишним миллиарда живут в антисанитарных условиях. Конечно, здесь нет никакой несправедливости, никакого неравенства – просто они все ленивые и тупые!

Но что особенно меня удивляет, бедные почему-то всегда «они». Пенсионеры, безработные, неквалифицированные рабочие... Вот они – да. А мы – нет. Мы – средний класс, основа общества. Мы – очень-очень успешные, плевать, что зарплата меньше европейского пособия по безработице. Мы отделяем себя от некой «серой массы», с которой ездим в одних мар-

шрутках и метро. Мы верим, что высшее образование, иностранный язык или умение программировать уберегут нас от участи большинства населения. Но этого как раз никто не обещал.

Презрение к пенсионерам – явление того же порядка. Ах, какие они жалкие, как требуют 2 копейки сдачи, как толпятся вокруг магазина со скидками. Наши бабушки и дедушки, между прочим. И – с большой вероятностью – мы, только через 50 лет. Это сегодня ты бреешь бороду в салоне и выбираешь красивый ремешок для часов. А спустя полстолетия будешь стоять в стареньком тулупе и сравнивать цены на молоко. И проходящая мимо мамаша скажет сыну: «Учись, старайся, а то будешь, как этот дедушка».

О да, бедные – это всегда не мы. Потому что бедность не имеет ни лица, ни имени. Бедные не выступают по телевизору и не пишут аналитических колонок. У них нет голоса – их никто не слышит. Бедные – это тьма, надвигающаяся на кафе и коворкинги, это хтонический ужас революции, огня и резни. Но когда я всматриваюсь в нее, я вижу свое лицо. И твое. Все ваши заумные, нахальные, высокомерные лица. Ведь это мы ездим домой на метро. Это мы думаем, как оплатить коммуналку. И это мы – те самые завистливые, наглые люди, которые тайно хотят революции.

*Татьяна Павленко –
анархистка и феминистка,
участница организации «Черная радуга»*

СПОЖИВАЙ І ЗАБРУДНЮЙ!

Екологічні активісти стверджують, що людина все ще здатна жити у гармонії з навколишнім середовищем. Але яке це середовище? І хто більший ворог природи – компанії, які завдають їй шкоди, чи ми – споживачі товарів, які ці компанії виготовляють?

Мода на «екологію»

«Якщо не приділяти увагу проблемам навколишнього середовища, то це погано відіб'ється на суспільстві. Містяни вже зараз відчувають ці проблеми – це і вихлопні гази, і забруднення сміттям великих територій, і незаконні забудови скверів та паркових зон», – говорить активіст «Екологічного Опору», львів'янин Сергій Марко.

Екозахисник вважає, що ідеальним місцем для життя повинні стати еко-поселення, а сучасні українські мегаполіси можуть перетворитися на «міста – сади». З тими, хто перетворює місто у «бетонні джунглі», і бореться «Екологічний Опір», в першу чергу перешкоджаючи незаконним забудовам у Львові.

Сергій Марко вважає, що «екологізм» перетворюється у модний рух, а великому бізнесу вигідно використовувати мотиви турботи про природу, насправді просто експлуатуючи їх. «Зрештою, навіть якщо тема екології згадується у масовій культурі, то це теж добре – проблеми навколишнього середовища на слуху у більшості людей», – вважає Сергій.

Питання захисту навколишнього середовища потрапило у мейнстрім і оточене пафосом громадського активізму, але все ж відокремлене від радикалізму. До сих пір цілі галузі важкої промисловості забезпечують українському бюджету значні надходження, а на шкідливих підприємствах працюють багато українців. Таким чином альтернативою закриттю шкідливих виробництв є не «зелена економіка», а зменшення споживання і шкоди хоча б у приватних випадках експлуатації природи.

А ви готові відмовитися... від всього?

Проблеми екології, не зважаючи на численні дискусії, стали очевидними для людства зовсім недавно. Ідеї утопістів Середньовіччя і Нового Часу про світ, в якому людина живе у гармонії з природою, зіштовхнулися з індустріальною реальністю XIX століття. Капіталісти минулого, які наживали статки на промисловому виробництві металу і хімічних речовин, добуванні корисних копалин, заклали основи галузей, до яких були залучені великі маси робітників, чий добробут безпосередньо залежав від успішності підприємств. Змінилося лише кілька поколінь європейців до того, як на політичну сцену вийшов до пори до часу мовчазний клас пролетаріїв. Однак до другої індустріальної революції забруднення навколишнього середовища не вважалося серйозною проблемою. В будь-якому випадку, джерела забруднення – фабрики і заводи, були одночасно і джерелом заробітку для колишніх селян. Природа залишалася «третьою зайвою» у конкуренції власника і найманого працівника.

«Ми не можемо чекати дарів від природи, взяти їх у неї – наше завдання» – ці слова біолога Мічуріна стали символом

споживацького, експлуатаційного ставлення до природи і лозунгом радянської індустріалізації. Для міщан це означало збільшення рівня споживацтва і нові робочі місця. Іншими словами, міська людина вже по-іншому трактувала природу, ніж селянин. Для останнього земля і тварини були не тільки ресурсом, які необхідно експлуатувати для виживання. Природа, як джерело всіх благ, була основою містичного світобачення, а розумне збагачення у гармонії з природою – сенсом життя, що відобразилося у ритуалах землеробів і переплелось із християнським віровченням.

У середині 70-их рр. науковці колишнього СРСР почали неслівно говорити про проблеми екології. Викиди промислових підприємств, небезпечно добування корисних копалин, відходи хімічних і металургійних підприємств – усе це змінило звичне середовище проживання того покоління, яке ще пам'ятало зовсім інший світ навколо.

Це самогубство?

Зрештою, в обмін на «незручності», людина другої половини XX століття отримала немислимі для її предків побутові блага. Ціна цього комфорту – сьогодення екологічна ситуація, при якій саме використання електрики чи скажімо автомобіля змінюють наше середовище, приближують прогнозовану багатьма екологічну катастрофу. Іншими словами, цивілізація породжує нові проблеми, і створює нові загрози для природи і для себе самої.

Подивімося на наше щоденне життя. Наш одяг виготовлений із штучних матеріалів із додаванням хімічних барвників. Наше взуття зі шкіри та її штучних замінників. Шкіра здерта з убитих корів, а на виготовлення штучних матеріалів були витрачені значні ресурси, отримані від спалення корисних копалин.

Навіть саме виготовлення матеріалів для «екологічно чистого» житла забруднює навколишнє середовище, на нього витрачається електроенергія, яку отримують не з вітряків. Так, наш одяг і взуття виготовлені найчастіше в Азії, але шкода від такого виробництва неодмінно відіб'ється на нас з вами.

Мобільні телефони і ноутбуки, фотокамери та інші предмети щоденного користування виготовляють, забруднюючи навколишнє середовище. Навіть подорожі чи будь-які непішохідні переміщення завдають шкоди природі. Сам спосіб життя сучасної людини, навіть якщо вона екологічно свідомо, пов'язаний з експлуатацією природи і тварин – це і звичні для нас молоко і м'ясо в щоденному раціоні, і вирощування рослин для їжі, яке призводить до виснаження ґрунтів.

Чи перетвориться наша планета на непридатне для життя людини місце і чи приведе це до загибелі цивілізації? Культуролог Джаред Даймонд у книзі «Зброя, мікроби і харч: Витоки

нерівностей між народами» наводить історичні приклади «екологічних самогубств». Серед іншого, він описує загибель цивілізації Родючого Півмісяця, якій, за словами автора, не пощастило з'явитися і розвинутися у регіоні з поганою екологією. Основною причиною загибелі цього суспільства автор вважає виснаження ґрунтів і, як наслідок, голод. Чи загрожує й нам загибель, але уже у масштабах усього людства?

Благими намірами...

«Спочатку вчені прогнозували, що не вистарчить китового жиру, потім – що ось-ось закінчаться запаси вугілля. Зараз попереджують про закінчення запасів нафти, проте гроші на боротьбу із загрозами виділяються чималі», – заявляє еколог Олександр Водяник. Він вважає, що навколо екологічної тематики процвітає багатомільярдна індустрія, яка не приносить користі природі, а просто експлуатує наші страхи опинитися в непридатному для життя світі.

«Дуже часто зелена політика призводить до абсолютно протилежних наслідків. Класичний приклад – відмова від натурального хутра і шкіри в одязі, в результаті якої потрібно виготовляти більше синтетики – а це нафта, чи розширювати бавовняні плантації, а це вилучення ґрунтів і води з екосистем, застосування пестицидів», – стверджує еколог.

На його думку, захоплення біопаливом призвело до різкого зростання попиту на пальмове масло. Це надприбутковий бізнес, тому в Індонезії і Малазії спалюють цілі ліси під плантації. Від цього смогу хворіють дорослі і помирають діти, а кожної години з карти світу зникають площі лісів, розміром 300 футбольних полів.

Він вважає, що заклики радикальних екологів обмежувати людську діяльність призведуть до економічного занепаду і скорочення робочих місць. Замість цього Олександр Водяник пропонує бути партнерами з природою, розвивати нові технології, які допоможуть зберегти навколишнє середовище.

Дискурс навколо екологічних проблем так чи інакше відноситься до сфери осмислення гуманізму, як світогляду, основною цінністю якого є людина. Природа в цьому контексті є нічим іншим як спільним домом всього людства. Закріплення цього простого тезису у суспільній свідомості і є проявом специфічної екологічної етики. Єдність природоохоронних теорій і практик, загальнолюдські цінності і гуманізм можуть якщо й не запобігти, то принаймні відтермінувати трагічний кінець нашої цивілізації, у ймовірності якого, зрештою, багато людей сумніваються.

Микита Підгора – журналіст, культуролог

ВАМ ЦЕ МОЖЕ НЕ СПОДОБАТИСЬ

Пластик розкладається триста років. Український асфальт –упродовж однієї весни.

Змушує задуматись, чи не так? Може проблема не в наших майстрах, які за стільки років «не навчились» працювати з асфальтом? І може секрет ховається навіть не в можновладцях, які ніяк не можуть наїстись дорожнього полотна, через що його товщина завжди як літній плед? Можливо, це просто не наше, не український матеріал. . .

Розв'язання цієї, та не тільки, проблеми ховається за тисячі кілометрів на поверхні Тихого океану, в нейтральних водах. Мало кому відомо, що там з кожним роком збираються цілі острови пластикового сміття (в основному пластикових пляшок). «Там точно нема тієї, яку я викинув у Дністер після шашликів». Не факт! Власне, доведено, що шлях цього всього сміття починається у річках ще на материку, і з меншої річки в більшу, згодом потрапляє в море. Далі, завдяки океанічним течіям, наша пляшка потрапляє до так званих «сміттєвих островів». Це була б дуже сумна історія, якби вона не мала продовження. Знайшлась група людей, яка презентувала технології для відлову сміття (це не означає, що пляшки й далі варто викидати у водойми). Паралельно з ними з'явилась інша компанія, яка розробила модульне дорожнє полотно з пластику, яке витримує навантаження автомобільного потоку. Виготовлятимуться ці модулі, як ви здогадалися, з виловленого в Тихому океані пластику.

І хто його знає, можливо поки Укравтодор навчиться асфальтувати дороги, якийсь підприємець зрозуміє і почне стелити під наші гумові колеса пластикові дороги, не

думаючи так про наживу, як просто про заробіток для себе, хорошу справу для людей, а ще кращу – для довкілля.

Коли ви не маєте грошей на розкішну шубу – знайте, Бог любить вас

«Хутро – це вбивство!», – чув я ще змалку по телевізору. У фільмах людей, які викрикували схожі гасла, часто змальовували дітьми землі, яких одразу виставляли на сміх. Ніхто не звертав на них уваги, і я також. Це все дуже немодно, тварин для цього вирощують, це не більше вбивство, як забій курей на фермах, так робили перші люди, це звична справа і це закономірно – так говорив я собі донедавна. Світ постійно крутиться, і якщо ти не шматок м'яса, то колись все-таки переступиш через себе з надією дізнатись щось нове. Так було того дня, коли мені до рук потрапив матеріал про антихутряну кампанію в Україні. Скептицизм, який переріс в інтерес, зіпсував мені настрої на тиждень, перевернув уяву про бізнес двадцять першого століття і назавжди відбив бажання думати про хутро, як атрибут чи одяг взагалі. Не буду вдаватися до деталей, а скажу коротко по пунктах:

- у більшості випадків хутро знімається з тварини живою, ще 10 хв. після цього тварина залишається живою;
- хімічних речовин на обробку шуби витрачається більше, ніж на виготовлення шуби з синтетичних матеріалів;
- на одну шубу з білок йде . . . до двохсот білок;
- тварин не завжди вирощують для хутра, часто хутро постачають браконьєри з дикої природи;

– кожного року в ім'я гламуру гинуть більше 30-ти мільйонів тварин.

Не песимізмом єдиним:

– кожного року збільшується кількість країн, де добування хутра переслідується законом;

– Жан-Клод Ван Дам та Майк Тайсон виступають як активні захисники прав тварин;

– дедалі більше носіння натурального хутра – показник надмірного пафосу та несмаку;

– велика кількість дизайнерів в цілому світі переходять з натурального хутра на штучне.

Все ж таки, хутро – це вбивство, при чому цинічне. І це не таємниця: відео, фотографії і маса статей знаходяться в Інтернеті у вільному доступі, чого не скажеш про інформацію від самих представників хутряних компаній. Можливо цю статтю не прочитає, або принаймні не дочитає до кінця власниця шуби з норки, білки чи іншої тваринки, але якщо ви все ж дочитали, то знайте – у вашій шуби було обличчя... і не одне.

Runforestrun

Для чого людям, у яких немає нічого святого, перейматись тим, де будуть відпочивати ваші діти? За гроші, отримані з вирубки Карпат, вони зможуть відправити своїх у країни, де є цілі ліси, які держава охороняє насправді, а не на папері.

В останні роки експорт українського лісу злетів до таких висот, що імпортери суттєво скоротили вирубку свого, натомість українці наповнюють свій бюджет... А, ні, стоп, не наповнюють. Усі вирубки представлені, як санітарна чистка лісу, що зроблено, аби знецінити добротну деревину. Без такої медицини Карпати століттями, дякувати Богу, обходились і зараз це псевдолікування веде до того, що на місці безкраїх лісів може з'явитись просто пустеля. Якби Карпатські ліси були на сході України, то їх вирубку обов'язково списали б на Росію, але в дерібані Карпат винна наша байдужість і

дармоїди-політики, які скоро почнуть вивозити чорнозем, якщо ще не вивозять.

«Нам не страшні московські воші, нам страшні українські гниди» (Симон Петлюра)

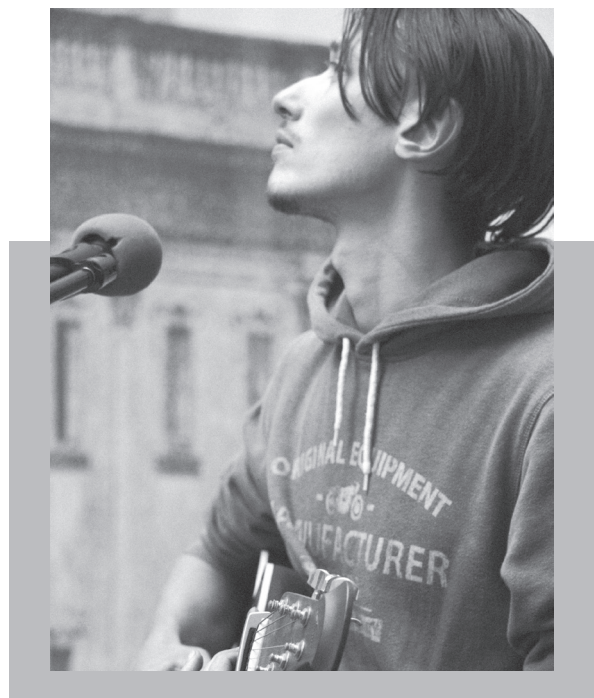
Село Кухітська Воля, Рівненська обл. – місце, де триває бурштинова лихоманка, через яку знищені гектари лісу і не одне людське життя. Що для цього потрібно? Помпа, 2-3 людини, трішки реманенту, вода (багато води), пару сотень доларів за «дозвіл» і «покровительство» на добування сонячного каміння, пара продажних полісменів, (список взятий з пісень). Так, дійсно, ця справа розрослась до таких масштабів, що для ознайомлення достатньо... послухати музику. Ось уривок з пісні гурту, який називає себе «Плюшевий Бруклін»:

*«штин-штин-штин
копаємо бурштин
штин-штин-штин
копає тато, копає син...
лопата, помпа, адреналін»*

Копання проводиться масово, без розбору, працюють школярі та дорослі. Шкільні класи регіону не завантажені повною мірою через відсутність дітей, які будують своє майбутнє через своє теперішнє в «бурштинових заробітках». Люди не з добра проводять дні по коліна в холодній воді та не з добра спилують столітні дуби. Про це теж, до речі, оспівано в піснях. Є рядки, де можна почути, що до такого змушує життя.

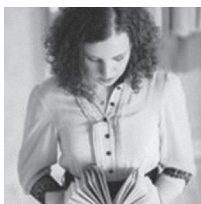
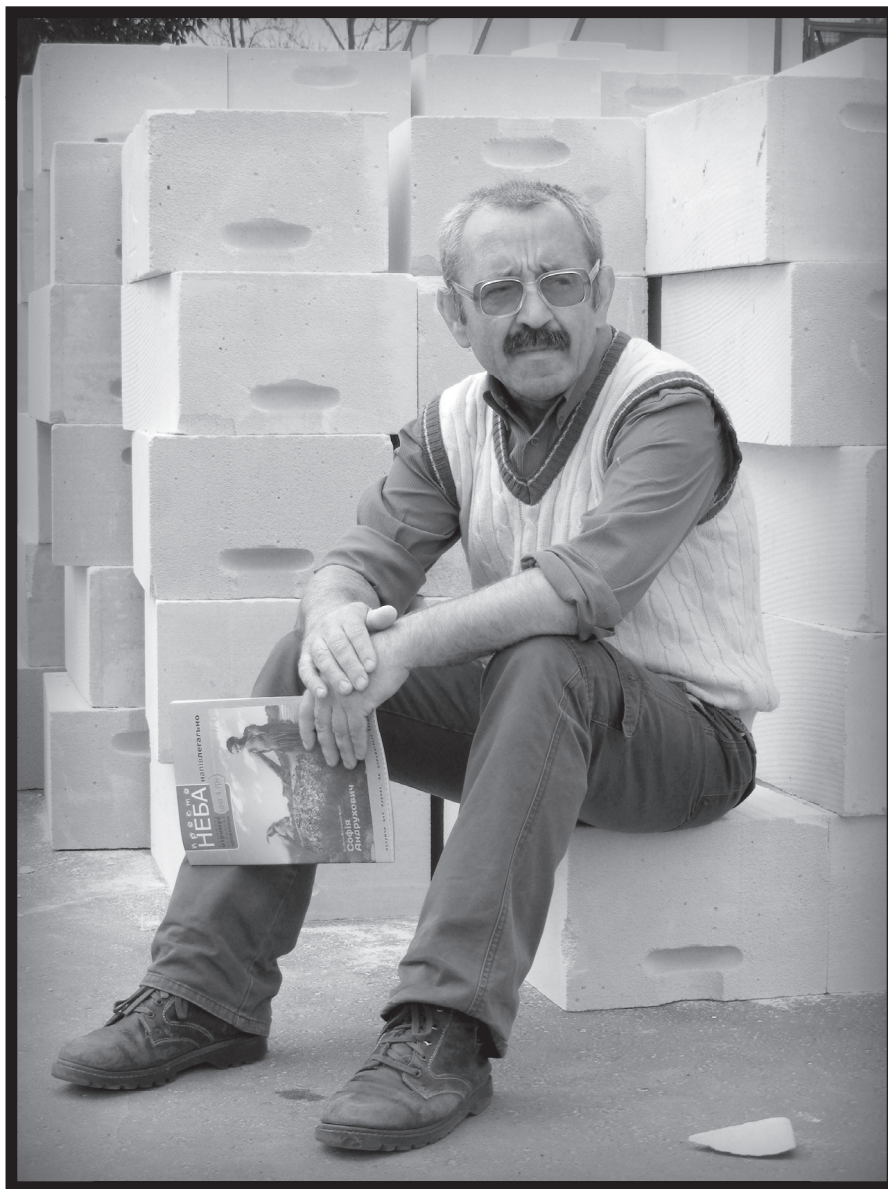
Поки ми житимемо в країні, де простий робітник працює місяць за 100\$, люди й далі пилятимуть, здиратимуть шкури і будуть продаватись, бо де є голод, там переконання і мораль відходять на задній план.

Мар'ян Радковський – поет, есеїст

ПАМ'ЯТІ ДРУГА

19 жовтня 2016 року помер Володимир Гіленко – багаторічний розповсюдjuвач журналу «Просто неба», голос громадської організації «Оселя» і голос усіх бездомних людей, знаний і люблений багатьма львів'янин. Нам дуже бракуватиме Володі, завжди усміхненого і надзвичайно позитивного і доброго. Його смерть зачепила багатьох людей, які регулярно купували у нього журнал, часто перекидалися з ним кількома словами на площі Ринок чи просто звикли бачити у натовпі знайому жовту куртку і усміхненого вусатого Володю. У пам'ять про нього ми зібрали дописи із соціальних мереж, які з'явилися після його смерті і свідчать про те, наскільки важливим він був для кожного з нас.

Eugenia Senik

Журнал, який важить для мене дуже багато. Саме з нього розпочалося моє активне соціальне життя у Львові і навіть перші літературні публікації. З першого тижня після переїзду до Львова Тарас Химич познайомив мене з Володимиром

Гіленком. Сказав: "Якщо ти будеш жити в цьому місті, мушиш взнати цього чоловіка і почитати журнал, який він продає". Володя як завжди ходив Площею Ринок і обіймав стос яскравих жовтих журналів. Він простягнув мені один, сказав: "Спочатку справа, а тоді вже будемо говорити". Наше спілкування тривало з ним аж до його недавньої смерті. Він тішився тому, що почавши друкуватися в "Просто Неба" (журналі, який був частиною його життя), я за той час видала три книги. Він мав кожну, завжди вітав мене, тішився успіху, обговорював сюжети наступних і ходив на презентації. Він дзвонив поміж іншим, питав, чи я знаю, коли буде новий номер "Просто Неба" і яка його тема. Якщо я мала таку секретну інформацію, то

ділилася з ним, а він так само секретно передавав її своїм постійним покупцям, після чого між своїми секретів більше не було. З Володею ми зустрічалися окрім всього і на зйомках кліпів чи фільмів Тараса Химича, який нас запрошував іноді у масовку.

Після смерті Володі не тільки спорожніла Площа Ринок, а ще й постало питання, чи буде журнал продовжувати жити. І нещодавно я отримала звістку від головної редакторки, що буде. Думаю, Володя і сам посміхнувся б у свої густі вуса цій новині. Я ж тішуся, що таким чином і пам'ять про нього буде тривати.

Євген Глібовицький

Гідність незалежить від рівня достатку. Сотня шерів зі співчуттями на сторінці "Просто неба" – це також оцінка львівської громаді. Людина цінна своїм внеском в суспільство. Пан Володимир був помітною його частиною. Земля пухом!

Taras Gakavchyn

Співчуття громаді. Пан Володимир творив цей Львів трішки кольоровішим, теплішим, усміхненішим та добрішим для нас усіх.

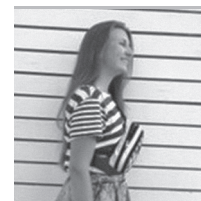
Galka Khutorianska

сумно. він був радісною асоціацією з містом, центром. і як би його життя не складалось раніше – він залишив дуже багато тепла після себе, ось що має значення

Marta Sakhno

якось я читала на вулиці з дуже серйозним виразом обличчя, навіть трохи злим, а він якраз проходив повз і каже: "Дівчино, усміхніться", я й усміхнулась у відповідь, на що він сказав: "Усміхайтесь завжди". Дуже приємна і, головне, зовсім ненав'язлива людина. Хай усміхається собі на небі.

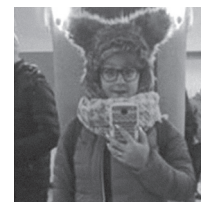
Sveta Urbanska

Помер милий дядечко, який завжди у жовтій курточці розповсюджував журнал "Просто неба" на площі Ринок. Я його завжди любила і часто купляла журнал, і в мене піднімався настрій, бо він завжди так гарно його рекламував. Дякую йому за його роботу. Сумно... Вічна пам'ять!

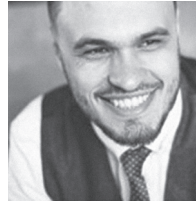
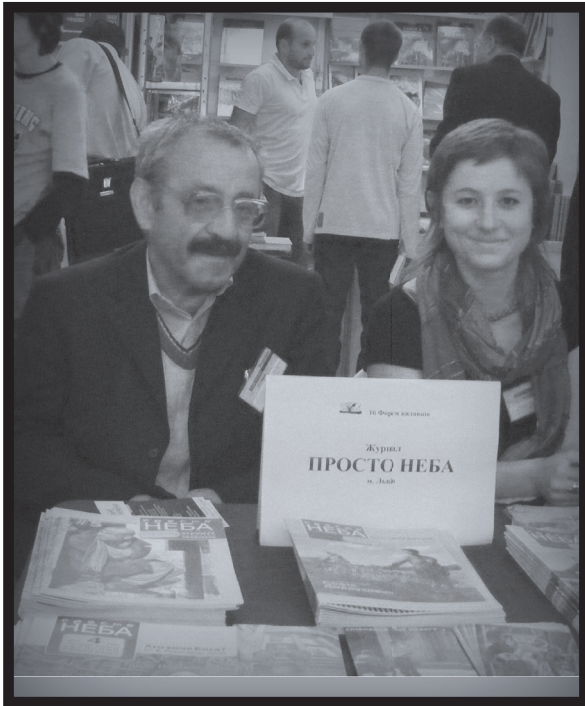
Lilia Kuzik

дуже сумно. людина, яка вміла усміхнути за будь-яких обставин і з якою можна було годину часу говорити про безпритульних собак з нового номера «Просто неба», не помічаючи завірюхи та холоду на вулиці. і щоразу вчитись добра.

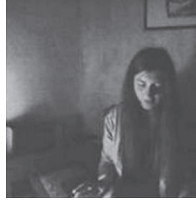
Yulya Yurchenko

Дуже шкода (це був вже ритуал, купити в нього журнал, перекинутися парою слів). Пам'ятаю, як він лише почав продавати журнал, з часом він змінився і журнал змінив його життя. Мені бракуватиме його в місті. :(

Volodymyr Blazhivsky

Я добре пам'ятаю цього дідуся. Завжди посміхнений, ввічливий, привітний. Він мені додавав віри в бездомних і бажання допомагати. Майже завжди в нього купував той журнал, хоч і майже ніколи не читав. Хочеться вірити, що такі добрі люди, таки виграють якийсь бонус після життя.

Емілія Микитівська

коли розумієш сенс слів "старий добрий друг". а тепер і Львів без центру, і дощ без посмішок.

Катя Бенюк

Ну як можна було не купити у нього журнал, дивлячись на таку світлу посмішку. Чомусь ця людина завжди мене надихала...я не знала його імені... я знала що він безпритульний, який не впав у відчай і повний наснаги... ех...

Таня Чубар

Для мене він – найточніша атмосфера Львова: душевний і усміхнений хранитель тисяч чарівних історій старого міста. Я його завжди очима шукала в центрі, щоб купити журнал в жовтій обкладинці...

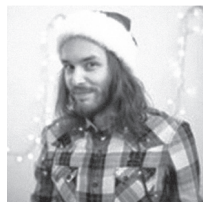
Iryna Solovey

Ця людина в моєму сприйнятті була носієм духу міста, його гідності, привітності і винахідливості. Спочивайте з миром, пане Володимир.

Olha Virsta

Це так жахливо, коли герої твоїх матеріалів вмирають. Ось там, на папері вони ходять, усміхаються і доброзичливо поправляють окуляри. А тут, тут їх більше нема. Три роки тому Володимир витерпів усі дублі стендапу про оселю просто неба, був незамінним провідником у мандрівці до Винників та ще й про монаха Яна із Дуклі розповів. Тепер я просто мушу носити беретку набакир, як і він, аби вшанувати його пам'ять.

Bogdan Demchyshyn

“Просто неба” в першу чергу в мене асоціювався з паном Володимиром і його дуже приємною манерою спілкування. Власне, всі випуски цього журналу я придбав саме в нього.

Якось складно усвідомлювати, що вже не зустрінеш його десь на площі Ринок чи сусідніх вуличках :-(
Спочивайте з миром!

Іван Савицький

Сьогодні поховали пана Володимира, розповсюджувача журналу “Просто неба”. Відомого Львів'янина (саме з великої букви).

Коли у ФБ з'явився допис про його смерть, я хотів написати про... “от і відійшов від нас символ Львова”, та якось занадто пафосно воно в голові у мене звучало...

Потім пройшовся по репостах новин, по коментах, і зрозумів що не пафосність це, і не я один так вважаю...

Незважаючи на те, що в центрі все дедалі стає “туристичнішим”, балаганнішим, завжди був такий собі острівець чогось “того... свого...” Це був пан Володимир...

Не потрібно було бути з ним знайомим, не обов'язково було казати що, мовляв, я його знаю, потрібно було лише бачити на площі Ринок чи біля Коня його жовту куртку та вуса...

Не обов'язково треба було щоразу підходити та вітатись, але проходячи повз, всерівно фіксував собі периферійним зором “О! є дядь Володя... бігає старічок:) на місці!!!”

Мені важко пояснити так, щоб це не сприймалось та не виглядало як “повна депресія” і “у нас забрали Львів”. Ні не забрали. Львів – наш. Львів'ян.

Але позавчора у нас, у львів'ян, забрали ще одну часточку Львова...

В центр, на площі і надалі будуть крутитись каруселі, стояти майданчики, грати гурти, показувати фокуси, танцювати, ходити, фоткатись, ахати охати, “п'ять кофе” і випивати “справжні” наливки, купувати “справжні” сувеніри та слухати сурмача на Ратуші...

Але це вже буде без жовтої куртки. (навіть якщо хтось інший займе місце Володимира).

Я розумію... Це – життя... Воно йде невинно далі, не церемонячись з нашими ностальгічними спогадами.. Та сьогодні – сумно...

Гарних всім вихідних в центральній-історичній частині Львова.

З.І. Добре, що Костя Грек ще бігає:). Зустрів його недавно. Побачив. І на вулиці якось розвиділось та стало ясніше.

...Пройшло вже трохи часу а я далі шукаю жовту куртку та вуса.

ДІТОСФЕРА

Олесі Саноцькій, Володимиру Гіленку і всім, хто пішов занадто рано...

Дитиною я вибрала свого дідуся за взірець Людини. Сильний, розумний, добрий, дотепний, гостинний, відкритий, привабливий – він все це передав мені своїм власним досвідом. І те, що я прийшла сюди, щоб прожити довгий вік. Смерть завжди абсурдна, навіть коли тобі 96 і ти кажеш своїй внучці: молися за мене, життя таке гарне, я не хочу його залишати.

Пам'ятаю, як ми сиділи вдвох на порозі будинку і дивилися на літню даль, дідусь мені розповідав про свої подорожі, потяги, азбуку Морзе, Варшаву і Вільнюс, передвоєнні міста і людей, які носили капелюхи та парасолі, футбол і суддівство. На Миколая і Різдво дідусь приносив до хати величезні паперові торбинки для всіх дітей і я була переконана, що дідусь найкращий чоловік на світі, тому Миколай йому приносить стільки подарунків, а він ділиться із нами.

Влітку на столі сушилася липа і так пахла, що мені тільки там хотілося ночувати. Дідусь багато зі мною розмовляв, багато розповідав і з цих розповідей я винесла стільки уроків, що жодна школа мені не дала стільки мудрості. А як дідусь співав і грав на гармонійці (багато слів він вигадував на ходу)! І танцював.

А головне для мене – він ніколи не нарікав і не жалівся. Ніколи не був старим чоловіком, забудькуватим чи нудним, навпаки – педантичним, доглянутим і вимогливим до себе. Гарним і здоровим. Ще маленькою я уявляла себе схожою на нього: він мав кубинські сигари, які прислали йому друзі з Америки, дідусь любив трішки випити – ніколи не надто багато і чітко дотримувався посту. Мабуть тому я відпорна до всіляких труднощів і перешкод: від дідуся я навчилася пити так, щоб ставало легше, а від мами – лікуватися музикою.

Тож я виростила із ним і бабусю. Я не любила і не гралася іграшками, ляльками. Любила сидіти з ними і балакати, дивитися, як дідусь щось робить на городі, слухає радіо, везе мене мотоциклом на поле, любила ходити з ним до церкви. Любила теж дивитися, як бабуся робить великі смачні пампухи. Коли всі були заняті, то я спостерігала за мурашками і гралася з ними.

Світ дідуся був зосереджений на ньому, він був єдиний і особливий, його історія – неповторна, його любов глибока і вдумлива. Він за все своє життя не ходив до лікарів, хоча при народженні його мамі сказали охрестити дитину наступного дня, бо ймовірно вона довше не проживе. Тоді я ще не знала ніцшеанської концепції сильної людини, я прожила своє дитинство із таким незламним чоловіком.

А ще дідусь дуже глибоко вірив. Вірив дуже особливо, нетипово, нестандартно. Він чинив згідно зі своїми внутрішніми намірами, а люди інколи засуджували його за ті чи інші речі. Дідусь вмів не зважати на тиск переконань тих, хто завжди слідкує за чужим городом, я бачила, як йому це все було байдуже. Одного разу він мені сказав: коли я помру, не плач за мною, я від тебе нікуди не відходитиму, тільки не плач. Він дійсно ніколи не плакав.

Можу писати про дідуся і писати. Він якось завжди перебуває поруч, я його часто бачу в натовпах людей, у снах, у відчуттях, коли подорожую залізницею – ніби зі мною їде невисокий симпатичний чоловік, який розповідає багато цікавих історій і стає так затишно і час зупиняється у якомусь спокійному екстазі. Деякі люди ніби й не відходять з цього світу – можливо ті, які передають своїм життям важливі повідомлення. Я теж часто бачу Олесю, вона десь ходить поміж іншими. Вона теж присутня у цьому світі.

Дідусь мені казав: яка ж ти вже стала гарна дівчина! Дівчина, жінка, бабуся. Завдяки йому я не боюся дорослішати, я не переймаюся своїм віком, я надалі дідусева найгарніша дівчина. Як добре жити у цій гармонії, коли ніщо її не може зіпсувати. Я переконана, що

маю тут важливу місію і життя аж надто гарне, щоб його покидати у розквіті можливостей.

* * *

Часто мені говорять, що я нічого не зміню у світі глобального забруднення. Але я відчуваю те, чим і живу: Земля повертає нам сторіччю все, що ми їй даємо. Вона мені дає силу, молодість і життя, бо я її неймовірно люблю. Люблю тепер і в цю хвилину. Люблю так, як любив мій дідусь: просто, відповідально і без зайвої прив'язаності до матерії.

Ось деякі з принципів простого щоденного життя:

1. Замість поліетиленових пакетів мати лляні торбинки, які можна прати і все у них запаковувати.

2. Не міняти часто речей, якими можна користуватися дуже довго: телефон (в мене він перший і єдиний, працює вже мабуть 15 років), комп'ютер, побутова техніка.

3. Мати мінімум одягу і іграшок для дитини. Речі зациклюють нас на власництві, нам хочеться іще, ми витрачаємо час на покупки, замість того, щоб просто насолоджуватися життям. Тому наступний принцип такої важливої:

4. Користуватися лише тим, що дійсно необхідно. Не нагромаджувати матеріальних цінностей.

5. Не накладати на себе кремів, помад, шампунів. Природа нам сама дає все, щоб бути молодими і гарними – мій дідусь помер у 96 років, а виглядав на 60. Ці всі баночки у наших ваннах забирають наш час, простір і розуміння радості життя.

6. Їсти просту їжу, приготовлену самому.

7. Пити прості напої.

8. Жити у гармонії з природою – так ніби вона, це ми самі.

Цих пунктів може бути дуже багато, але, маючи певність у чуйній інтелегентності читачів «Просто неба», вірю, що любов до Землі і довгих літ життя на ній допомагатиме у повсякденності приймати розумні рішення.

*Ірка Фрис – фіололог,
яка зрозуміла, що дієві тексти –
це виключно тексти з позитивною аурую*

Пройти коридором готелю Ріц із пакетом «KILO SHOP», який немилосердно мастить чорним долоні – це для мене дуже збудлива внутрішня маніфестація. Не зважаючи на те, що коктейль тут коштує, як сукня і джинси щойно куплені на вагу, швейцари й далі галантно притримують тобі двері і вказують маршрут лабіринтом, який від початку до кінця складається з вітрин наповнених атрибутами розкоші за абсурдними цінами. У їхніх поглядах немає презирства і зневаги. Звісно, це ж Ріц, сюди заходять всілякі фірки. Персонал тут навчений не робити висновки про стан банківського рахунку, спираючися на зовнішній вигляд клієнтів. Зрештою, навіть якщо ви вирішили спустити усі свої заощадження на ніч в легендарному готелі, чи пропити бюджет поїздки у барі, де зависав Хемінгуей, тут вам дозволять це зробити із відчуттям власної гідності. І на зелене волосся і татуювання дівчини у розтягнутій майці за столиком поруч ніхто не витріщається – панки тут виглядають чи не органічніше за блондинок з силіконовими губами.

Власне кажучи, бажання побувати у таких місцях, та ще й так, наче для тебе це буденність – це прагнення доторкнутися до легенди, а отже скористатися вживаним кимось раніше. Навіть коли готель реставрували після пожежі, то очевидно, що доклали максимум зусиль, аби тут зберігся запах старого будинку – хто зна, бригаду яких фахівців залучили щоб досягти такого ефекту.

Речі з історією – це завжди цікавіше.

Легенди про бар розрослися, наприклад, аж до того, що старий Хем начебто в'їхав сюди аж на танку, бо для нього це було головне місце в Парижі, яке він особисто хотів звільнити від нацистів – місце сповнене історій, які трапилися до, місце вживане ним раніше.

Відвідувачі ступають крок у крок у сліди, про які їм розповідають гідні і путівники для втаємничених, прагнуть відтворити описані шляхи і стежки. У «KILO SHOP» ж тобі дається така воля, що можна вигадати все самостійно.

Останнім часом мене пруть вісімдесяті, тож, відколи я трохи збільшилася у розмірі і на мені перестали висіти мішком сукні імені мами Бренді Волш, я випорную з азартом на вішаках плямисте, рожево-фіолетово-бірюзове, з великою кількістю поролону на плечах. Ще мені подобаються котонові светри, на яких вив'язані цілі поля для гольфу і вишиті маленькі чоловічки з ключками, і м'ячик теж вив'язаний. Я уявляю, як їх носили в університет зразкові хлопчики і залицалися до дівчаток у джинсах з талією під грудьми. Тепер такі знову шують, але в кіло-шопі я собі купила справжні, з тих LEE, що не зношуються декадами, навіть, якщо їх прати у ванні щіткою.

Нещодавно у шафі в своїй бабулі я знайшла плюшеву сукню, яка винесе мозок своїм буйним принтом усім, кому очі різь на мене дивитися, хоч я сама маю оманливе відчуття, що почала одягатися у стриманіші кольори. Ця сукня – якесь нестримне флавер-павер, а не вісімдесяті, психоделічні кольорові хмари, хоч про ЛСД у часи її створення у цих краях ніхто не чув. Цікаво приміряти навпомацки, власними сідницями і грудьми, а не з фотографій, що у твоєї бабулі, уже коли ти народилася (бо я, здається, пригадую таки ту сукню дитячими флешбеками), фігура була приблизно така ж як у тебе зараз. Сукню треба трохи позашивати, але те, що на ній досі збереглися зметування вручну – безумовна частина стилю.

Тканина на неї зародилася у нетрях невичерпних полиць, на яких накопичувалися сувої і згортки, які чекали своєї нагоди. Одна так пролежала років двадцять. Аж поки у мене стався випускний, на який дуже важко запропонувати щось релевантне дівчинці-хіппі із глибоко вкоріненим бунтом проти мереживного конформізму. Ще через двадцять років я одягла її на першу вкрай важливу для себе літературну подію. Між цим усім я регулярно ношу светр, який мені прислали з Англії у 1994. Він, без жартів, робить мене знову юною.

Гаська Шиян – письменниця, перекладачка

РЕПОСТ НЕ ПРОПОНУВАТИ

Будімо ніщо не вішувало біди.

Напівсонний (одинадцята година – ще не привід прокинутися) Макс на «автопілоті» просувався офісним лабіринтом, мовчки киваючи колегам (блін, ніколи не запізняються), як раптом. . .

Ні, це не могло бути реальністю, навіть у понеділок 13-го: з диким криком «вб'ю гада» з протилежного боку коридору, повним ходом летіла Жанна, одна з дизайнерок агенції.

Доброзичливі колеги з неприхованим задоволенням кинули роботу і повскакували зі своїх місць. Що за маячня, який гедзь вкусив цю жінку? Макс добре вмів збиратися у стресових ситуаціях, тому відчинивши найближчі двері, він чимдуж побіг по сходінках нагору. Жанна, хоча й мала підбори 7 см, не відставала. До обраного місця порятунку було подати рукою, коли Максима підвела власна нога: він перечепився нею через фільтруючі вставки для вікон. Це падіння неабияк загальмувало Максима, і Жанні майже вдалося вхопити його за комірці. В останню мить він випростався й швидко залетів у туалет, закритися на замок й, обернувшись, побачив Вадимку, що стояв біля дзеркала й витирив руки паперовим рушником.

– Оце так приспічило, – присвиснув той.

– Та ні. . ., – перевів подих Макс, – там ота. . . Жанна, художниця.

– Ах, Жанна, – зрадив Вадимка, – про вас зранку весь офіс гуде.

– Про нас? – Макс напружив пам'ять: корпоративу на днях не було, через те він міг заприсягтися, що відносини із Жанною за межі «привіт-бувай» не виходили. Що, в біса, коїться?

Хтось почав гримати у двері.

– Розповідай! – проричав Макс сердито, і Вадимка почав розказувати.

Винною в усьому виявилася шефіня, людина-фонтан різних ідей. Ця невгамовна жіночка вирішила до Нового року виготовити подарункові настінні календарі, де кожний місяць зображували б співробітницю її креативної агенції, та вручити цей презент усім підлеглим та замовникам.

За задумом шефіні, до кожного місяця треба було додати невеличкий слоган, який би неодмінно містив назву пісні з репертуару «Океану Ельзи». Начальниця фанатіла від Вакарчука, тримала його автограф в рамці за склом і часто в особистих проектах надихалася його творчістю.

Макс в агенції працював копірайтером і втілював (на його думку, геніально) всі забаганки шефіні. Під час фотозйомок і розподілу місяців у колективі виникли неабиякі суперечки – дівчата не могли поділити, хто позуватиме для лагідного «травня», а хто – зобразить морозний «лютий». Макс відмітив, що Жанна в цій боротьбі виявилася практично переможницею, бо відвоювала собі квітень.

Назва пісні, яку треба було «пришпилити» у слоган, була «На небі», тому Жанна лежала на білосніжній хмаринці, цютливо прикрита іншими, й замість крапель дощу з хмарки падали різнобарвні квіточки.

Слоган, що за три хвилини склепав Макс, гласив:

«НА НЕБІ відпочинемо, робота – наше натхнення»

Оскільки обробкою у фотешопі займалася сама Жанна, квітнева сторінка виявилася найкольоровішою й найяскравішою. Але саме сьогодні, коли всі примірники готового календаря полетіли до численних замовників агенції, а робітники отримали його на руки, виявилася прикра помилка, яку мав би помітити Макс, бо ще й був коректором готової продукції.

Почувши від Вадимки кінець історії, він захолював, проте рішуче відчинив двері туалету. За дверима на нього чекала почервоніла Жанна, яка тримала в руках злочасний календар, відкритий на її фото. Перше, що привернуло увагу Максима, були великі літери, що доповнювали спокусливу посмішку Жанни і склалися в простий і зрозумілий усім заклик: «НА ЕБІ відпочинемо. . .».

А далі Макс пам'ятав все, наче в тумані, яким кожного ранку наповнювалося місто через промислові викиди. Вчасно, після першого ляпасу, прибігла шефіня, відібрала Максима у дизайнерки і потягнула його до свого кабінету. Там вона розпочала лекцію про неприпустимість халатної роботи, і це було останнє, що почув Макс перед тим, як вимкнути звук в своїй голові. Півгодини сидіти в затишному кріслі та дивитися на гарну шефіню і уявляти не халатну роботу, а її в халаті, було не так вже й погано.

Потім на робочому місці Макс відчував погляди колег і чув смішки, проте відкрито обговорювати ситуацію ніхто не наважувався. Після вранішнього стресу він вирішив на обіді не топати до кав'ярні (де б зібралось те саме товариство, що й на роботі), а відсидітися за компом.

На перерві всіх наче корова язиком злизала. Більшість виходили, хапаючи легкі маски, деякі й зовсім, глянувши у зачинене вікно, бігли без нічого, наздоганяючи колег. Саме в цей час інтенсивність викидів зменшувалася до мінімального рівня, й іноді можна було побачити сонечко, звісно, за умов безхмарної погоди. До того ж, обід у місті тривав лише дві години, а за цей час потрібно було не тільки поїсти, а й встигнути зробити всі інші справи (ще й за умов довжелезних черг): сходити до перукарні, зробити необхідні закупки, відвідати лікаря тощо. Ввечері через викиди дихати у масках ставало важко, а мотатися у справах у протигазах було дуже незручно.

Макс поринув у новинний простір інтернету: «. . . подяки викиди некритично перебільшують норми, встановлені законодавством. Вітм, всі ми розуміємо, що завдячуємо цьому нашим працюючим підприємствам. Працюючим, я підкреслюю. А це – тисячі й тисячі робочих місць для мешканців міста, кожен з яких має сім'ї, які треба годувати. . .» (мер таки сподівався, що наступного місяця його оберуть на новий термін).

У Фейсбуці хтось організував флешмоб під хештегом #eco_shock, проте перший же пост («Випадки алергоками почастішали! Людина непритомніє на вулиці, фото з місця, сорі за якість. Репост!»)

дав зрозуміти Макс, що це, наганяючи паніку, працює команда іншого кандидата у мери.

Так, безумовно, комендантська година, пов'язки та маски, необхідність терти шкіру обличчя милом після кожного перебування на вулиці – все це трішки напружувало. Але мешканці міста отримали і неабиякі бонуси – підвищені заробітні платні, якісне безкоштовне медичне обслуговування, екологічні продукти, завезені з непромислових областей – все, аби люди залишалися тут, аби працювали.

І місто жило, і люди працювали. Авжеж – бо як виїхати звідси, якщо продати квартиру нереально: навіть за безцінь нерухомість у місті не користувалася попитом. А жити в приймах – ні, дякую. Люди, що народилися чи довго жили в місті, змогли придивитися до поступового збільшення об'ємів викидів, приїжджі тут довго не витримували.

Макс позіхнув. Треба вирішити ситуацію з Жанною. Мабуть, варто вибачитися. Але як? Незручно вийшло... Зараз у обідню перерву вона також ховалася за своїм монітором – але піди, зрозумій, чого причаїлася – жалкує, що не стримала свій темперамент чи виношує план помсти?

Може, її заспокоїть подаруночок? Якась дрібничка, мила жіночому серцю? Шоколад Макс відкинув (а раптом на дієті?), плюшевого ведмедика також (а якщо вже є такий, якого вона щоночі притискає до своїх повних грудей 4-го розміру?). Може, подарувати упаковку дефіцитних презервативів? Але, хоч дістати їх вкрай важко, може ще подумати, що це не презент, а натяк... Цей дефіцит з презиками часом викликав у Макса посмішку (що, всю гуму на протигази витратили?) й острах (страшно – на когось же не вистачить). Тепер замість прогулянок містом люди сиділи по домівках, а чимось же треба займатися... чимось і займалися... може, щось-таке і вийде? Генномодифіковане... щоб вільно дихало, а не задихалося без маски.

Раптом Макс згадав про спам-листи, що учора завалили його поштову скриньку. Він швидко знайшов, що шукав: «Очі – дзеркало душі. Підкресліть їх за допомогою туші, яка світиться» і фото молоденької кралечки з люмінесцентними віями, що, мабуть, світили в тумані краще за діодний прожектор.

Макс заклацав мишею, обираючи доставку в офіс, тому й не помітив, що Жанна вже передислокувалася зі свого закутку прями-нісько йому за спину.

– Тобі личитиме, – промовила вона, заглядаючи в монітор.

Макс вскочив і опинився навпроти Жанни, дуже-дуже близько, майже впритул до цих натуральних, великих грудей. Очі в неї були також великі. І злі.

– Пробач, – буркнув Макс.

– Пробач не булькає, – сердито заперечила Жанна.

– Кави хочеш? – запропонував Макс.

– Не п'ю, – відрізала Жанна. – Кава шкодить здоров'ю.

І примирливо додала: – Цикорій вживаю.

– Є ячмінний напій, – зрадів Макс.

– Згодиться, – кивнула жіночка.

Макс швиденько організував окріп, додав у керамічну чашку теплого молочка й коричневого цукру, підрізав «рокфорчику», поставив палку з чорносливом і всадив Жанну поруч на вільний стілець.

Про що з нею розмовляти, він не уявляв, але жінка сама розпочала діалог:

– Кузя дала прочухана? – спитала вона, маючі на увазі шефіну, Анастасію Кузьмівну.

– Та пuste, я звик, – посміхнувся він і задивився, як Жанна сьорбає з горнятка гарячий напій.

Вона була така жива, така натуральна, така емоційна. З почер-

вонілими після сліз очима, без надутих губ, вставних імплантатів чи видалених ребер, майже без косметики, без захисної маски, ба навіть без мікрофільтрів у носі... Макс раптом стало важко уявити у Жанни алергію (а всі його знайомі дівчата так чи інакше страждали нею, а деякі й вихвалялися, томно заявляючи, що їм шкодить червона ікра чи сонячні промені).

Жанна дуже відрізнялася від інших жінок, які після суттєвого підвищення зарплатні за рахунок екологічної надбавки, розпочали себе модифікувати різними способами.

Несучасна й така тепла... Макс подумав, що так, мабуть, виглядала Єва в первинному садку... Він міг записатися, поклавши руку на її серце, що щось таке відчув до неї в цю мить.

– Пішли на мітинг, – запропонував він. – У неділю привезуть «презика».

Звісно, краще б було, якби привезли тих, яких дефіцит. Але цей теж нічого. Минулого разу задля нього все місто дегазували. Макс в захваті роздивлявся все навкруги, бо вже й забув, що таке 100-відсоткова видимість на 360 градусів... Люди були усміхнені, а небо – таким осліплююче ясным, що блакитна смуга в державних прапорах губилася на його тлі, лишуючи видимою тільки жовту. Цього разу «презик» прилетить надвечір – тож, якщо пощастить, можна буде побачити зорі... Романтика.

– Пішли, – просто погодилася Жанна.

І оскільки в офісі, крім них, нікого не було, Макс сильно обійняв її і гаряче поцілував.

Чи знаєте ви про електронну петицію президенту щодо екологічної ситуації в місті:

– не знаю, може підпишу 31%

– не знаю, і знати не хочу 28%

– знаю, а що це дасть 38%

– знаю, вже підписав 3%

/З архіву соціальних опитувань на місцевому сайті

Люди, що вони домішують у повітря, що всі задоволені? Максимальний репост.

/допис у соцмережі за хештегом #eco_shock

Бригада Валентина - інженерка, письменниця

ПЕРІОД ПОРОХІВ

То був якийсь такий дивний період. Здавалося, що усього навколо бралася короста – навіть свіжо забілена стіна у новій відносно хаті почала якось лущитися від кутка. Дрібно-дрібно, як буває алергія навесні на кистях рук від порохів і першої пилюки.

Сни снилися теж якісь дивні. Чоловікам часто снилися вибухи і переслідування – що якраз було тоді закономірно. Натомість жінкам снилися комахи. Хтось переказував сусідці в трамваї останній сон про нашестя вошей (і в цей час три сусідні крісла починали нервово почісуватись). На базарі тітки, що торгували крупною сирою рибою, витираючи руки в крові об синій синтетичний фартух, звично голосно обговорювали тлустого хробака, якого «вже сто літ як не бачила-м, а він вот наснився» – «То певно до врожаю!».

Мені тоді наснився потоп і комахи нараз. Так ніби стара наша квартира, що була довга і переважно темна, як трюм корабля на міліні. І кухня теж ніби наша, але ще більше понижена – штукатурка висить на павутинні, фотошпалери клоччями, кіптява повсюди. І старий холодильник «Донбас», якого насправді на тій кухні не було – такий був тільки у діда в гаражі колись, і в ньому склали те, що шкода викинути. Кран, що і так завжди протікав, геть розлізся: іржа розповзалася прямо на моїх очах, і емальована мийка поступово зникла під її шаром. Але в тому всьому мені було спокійно – я собі знала, що то неунікний процес. Як дощ – іде, і іде: все, що ти можеш – розкрити парасолу. Вода прибувала – мені вже було по пояс. І кухня якось неочікувано видовжилася – від стіни до стіни простягалися десять метрів водної гладі, у яких

пузато хитається холодильник, плавають хазяйські тарілки, і йдуть кола від моїх рухів. Аж ось, на стіні біля себе я бачу велику комаху. Щось середнє між гігантським тарганом і щипавкою, лискучий коричневий панцир з краплями води на ньому. І я знаю (уві сні так буває, знаєте), що мені треба цю істоту перенести «на той берег». Це збереження виду, як би я до того не ставилася. І оскільки нічого у мене більше немає при собі, я без жодних вагань кладу цього таргана собі до рота, напружую піднебіння, щоб не ковтнути ненароком, і пірнаю. Вода прозора, ледь замутнена білилами зі стін і мотлохом з підлоги, і я швидко пливу на інший бік кухні, туди, де була колись мийка і буфет з начинням.

По дорозі я думаю: дивно, що так не огидно тримати в роті таргана. Чи може це не тарган? Я згадую усіх сакральних комах, які зустрічалися у історії мистецтва, не знаходжу нічого подібного, але весь час розумію, що у мене на язиці – не справжній тарган, а символ, просто я не знаю до нього коду.

Уві сні, ясна річ, снуються ще сотні можливих варіантів пояснень для цього, але всі вони зникнуть в момент прокидання.

І ось, нарешті, протилежний берег. Коли я дістаюся радянського кухонного гарнітуру, то бачу від нього лише рештки – окремі дошки з дешевим шпоном на березі, всипаному рівним річковим піском. І розумію, що вже можна відкривати рота – я виконала свою місію, хоч так і не зрозуміла її до кінця. Я не мала до кого щось говорити на тому пустельному березі, хотіла тільки видихнути. І на глибокий видих з мого рота вилетів метелик. Великий махаон.

Я прокинулась така собі збентежена. Це мусило, мабуть, щось означати – але мене наклав такий спокій, що розбитися не було бажання. Сонця тоді не було вже досить довго, тому ніколи не міг напевне сказати, проспав ти чи ні. Дні снувалися нескінченною брудною вервицею, що її перебирали сотні різних рук.

Місто в ті дні теж лущилося – пилюкою і сміттям на узбіччях, яке вітер крутив маленькими смерчами по кутках. Відсирілі за зиму брами дихали на перехожих своїм перегаром, і навіть неможливо було визначитися, де легше перебути ці рештки на диво теплої, а тому нестерпної зими – у хатах чи надворі.

Відчувалося, наскільки все навколо обтяжене штукатуркою і гримом. Щодругий будинок стояв оповитий синім целофаном у очікуванні чергового косметичного ремонту. Майже кожна зустрічна дівчинка ховала глибокі синці під очима за шаром тонального крему.

Розмови, здебільшого, були такі ж – безвихідно-позитивні. Надовго на вулицях розмовляти не затримувались. І сезон не той, і взагалі – кожен відчував небезпеку на третьому реченні все таки скотитися до скарг на життя, видати свій страх і непевність, зрадити власну (а насправді всезагальну) безпорадність. Діти засвоїли військові ігри, навіть якщо батьки тому опиралися. Силувана радість дружніх зустрічей і вперто проваджених ярмарків сильно втомила місто, здавалося – потрібна ще одна, справжня і сніжна зима, щоб усі відіспалися як слід.

І тут раптом подзвонили ті, хто всю зиму таки спав. Вони бавили своїх дітей у нутрі величезної антикварної квартири, тому їх оминула фітофтора останніх новин, тривог і пліток. На базарах, куди вони ходили по свіжі овочі, молоко і м'ясо, говорилося більше про сні і худобу; говорити про політику при торгівлі, мабуть, погана прикмета.

У них було багато яскравого світла – великі вікна, дзеркальна стеля, і прозорі двері між кімнатами. У коловороті домашніх речей постійно траплялися якісь скельця – безпечні і майже-іграшкові, вони зберігали при тім відчуття мистецького витвору, або принаймні його решток. Один з їхніх синів – особливо комунікабельний і дружній хлопчик – зачарував мене цілком. Він повів мене вивертами довгого коридору показувати свої скарби. Серед помальованих книжок і

розібраних іграшкових механізмів він шукав щось особливе, щось, що хотів обов'язково показати саме мені. Порпався у своєму «господарстві», зятаю сопів і вигрібав з картонної коробки усе прямо на підлогу. Сліпа на одне око кішка уважно спостерігала за його діями. Я думала про дітей і тварин – як вони відчують настрої навколо себе, як лізуть обійматися і лащитися, коли тобі зле, як ігнорують небажаних гостей і завжди безпомилково відрізняють хороших і поганих.

Хлопчик ніяк не міг знайти того, що хотів. Ми допивали чай, і збирались прощатися, а він все продовжував обшук своєї кімнати. Вже коли почали спадати сутінки, і я взувався при дверях, малий прибіг і рвучко всунув мені в руку щось округле і тепле. Він зробив це так, що я відчула усю секретність подарунку, і заховала в кишеню таємний гладкий предмет.

Надворі здіймався передвесняний вітер, тютюн розлітався з папіросного паперу, кісточка на руках червоніли від холоду. Насувалися важкі хмари, їх брудні клоччя чіплялися за телевежу і хрести церков. Сутінки від того були схожі на скаламучену воду, і люди ледь стримувалися, щоб не бігти чимдуж геть – ховатися в сирі брами, півтемні квартири, холонді піддашшя.

Вдома я завалилася на ліжко, як тільки обернула ключ в замку. Ще одна ознака нових часів – зачиняти усе намертво, перевіряти кілька разів, ставити на сигналізацію, додавати спеціальний пароль. Я заснула так, як падають у літню степову ріку – на поверхні тримається тільки голова, тіло поглинає тепла густина, зникає твоя вага, але ти не вистрибуєш вгору. Знову снився потоп. Ніби в вже в новій квартирі прорвало усі крани і труби, усю сучасну дорогу сантехніку, і чиста сліпуча вода фонтанами б'є у стелю. Мене там не було – тож я вже нічого не рятувала. Я просто бачила це, і думала тільки: добре, що кіт любить воду – не злякається.

Я прокинулась на світанку. По вікнах безжально лопотіла гроза. Щось тиснуло мені у стегно – спати вдягнуною все-таки не дуже приємно, ще й обличчям в диван. Я полізла в кишеню, і витягла звідти скарб, про який учора, гнана пронизливим вітром, зовсім забула. Округлий шматок золотого бурштину з комашкою-одноденкою всередині тихо саяв у водянистих сутінках ранку.

Євгенія Нестерович – культурний менеджер, критик, журналіст

Photo by Igor Feciak (Drohobych)

ПОМСТА ГРОМАДЯНИНА Н.

або

ДЕКІЛЬКА ІСТОРІЙ ЖИТЕЛІВ МІСТА, ЯКЕ ВТРАЧАЄ ЛІС

Громадянин Н. чалапав додому. З тих пір як у місті почалась епідемія навіть підкуплені задля мовчанки лікарі забили на сполох. Екологічний стан тут ніколи не був задовільним, але життя змушувало місцевих не перечити всім указам Комісаріату щодо вирубки лісу та передачі гектарів землі у власність прийшлих «рятувальників»: ті вирощували такі вже модифіковані рослини, що після них не лишалось нічого, як перетворити землю на футбольне поле, до того ж із пластмасовою травою. Як не дивно, але деякі містяни раділи появі чужоземців із їхніми «золотими пшеницею, кукурудзою та цибулею». Разом із своїми чудо-рослинами та фабрикою із виготовлення меблів, вони принесли місту цілих 10 тисяч робочих місць – немало, як для містечка із 40-тисячним населенням, третина якого раніше були у інших полісах на заробітках. Не біда, що за якихось 10 років приїжджі вирубували 75 відсотків лісу навколо міста. Руками корінних мешканців міста. Робочі місця – річ важливіша, ніж ліс, що не кажіть.

У цьому місті всі професії були сімейними, передавались із покоління в покоління. Журналістка Т. працює на місцевому радіо і вже роками пише про місцевий ліс, який вмирає. Про це писали її мама і бабуся, але схоже у цій родині екологічно-лісова тема не перейде у спадок. Дитині журналістки Т. вже не буде про що писати.

Місто спало в той час, як сторож фабрики-«рятівниці», добродушний алкаш Іларіон читав газету. Він саме перечитував листи вдячності власникам фабрики: «Містере S! Най вам Бог дасть здоров'я! І вашій прекрасній країні під назвою Зона Процвітання і Достатку (ЗПІД) теж! Раньше жона їздила до вас аж у Зону на заробітки. Теперка ви тут, на місци», – голосив із полоси Іван Аркадійович із сусіднього селища.

Йдучи додому пішки Н., як завжди, думав. І хоча в голові роїлось із десяток думок, під кінець дороги переважали лише дві: одна добра і одна погана. Робота є – це, без сумніву, добре. А от його лісового будиночку, 10 на 10 квадратних метрів затишку і простого людського щастя, схоже скоро не стане. Сталося те, що снилось йому у нічних жахіттях ось вже 8 років. Ті, які прийшли сюди по ліс, несучи з собою такі розхвалені робочі місця, хочуть звести нову фабрику. В ЗПІД це, зважаючи на податки та протести «зелених» дорого і складно. А тут – ні. Доля неабияк насміялась над громадянином Н. Саме його бригаді під його ж керівництвом доведеться розчистити ділянку, яку облюбувала фабрика. У тім числі і знести свій власний будиночок.

Журналістка Т. терпіти не могла кіно. Там все надто гарно, а це віддає штучністю. «У кіно люди борються за ліс. А в новинах задовольняються робочими місцями», – якось випалив її друг, теж журналіст. Вона не погодилась, але долю правди в тому побачила.

В новинах теж нема нічого нового. Колообіг одних і тих же подій: «централізовано опалення подадуть із 28 жовтня», «міський голова закликав мешканців вшанувати загиблих на фабриці», «комунальники б'ють на сполох: зсуви снігу із (тепер уже) Лисої гори створюють загрозу для життя мешканців підніжжя» і т. д. і т. п. . .

Ні, Н. не ненавидів тих нових, які прийшли сюди. Він розумів, що своїм бізнесом вони частково вирішують його проблеми: як не як, але вдома сидять чотири роти... Н. вже років з двадцять як виріс із віку бунтівника. Тепер він не протестує проти масової вирубки лісу. Н. сам його вирубує. Потім його кудись переправляють... цей ліс. І хоча ця інформація – за сімома замками, Н., як і всі місцеві працівники фабрики, твердо знає: ліс перевозять у Зону. Зону процвітання і достатку.

Містер S., відякого залежало все на фабриці, цмудлив віскі, релаксуючи після ситої вечері поросям. Слуги, не особливо привітні місцеві, вже пішли. Він наказав їм залишити паця. І горілку зі столу не прибирати. – Ці місцеві настільки тупі,

– розмовляв зі своїм відображенням у натертому до блиску служничею Марисею дзеркалі, – що легенди про 10 тисяч робочих місць достатньо... Через 5 років я стану меблевим магнатом... бг... ой..., – гідка відрижка пронеслася хололом, – А у вас тут все стане болотом. Бо-ло-том, – містер С. трохи хитнувся, не втримавшись, звалився на диван, трохи побрикався, намагаючись встати, а далі заснув із усміненою пикою.

* * *

В день вирубки Н. прийшов на роботу на підпитку. Його тіло і мозок якимось дивним чином абстрагувались від світу. Тут, на фабриці, існувала своя схема віддавання наказів. Чим підліший наказ, тим менша ймовірність, що озвучить його «головний бос». Так того дня до нього підійшов якийсь пошарпаний тип – «заступник» і озвучив розпорядження. Н. залишався безпристрасним, хоча знав, що після такого аморфного стану, який часто супроводжує його у труднощах, йтимуть якісь радикальні події. – Бригада 685! Приготувати знаряддя зрубу і бульдозер до виїзду! – вимовив, як того вимагав стандарт, Н. своїм хлопцям. – Пуск!, – цим словом він зруйнував все, про що мріяли його діти і дружина, якої вже нема, і він сам: будиночок із невеличкою галявиною посеред лісу канув у вічності. У Н. і його сім'ї залишилось «бетонне гніздо у міських джунглях». Так вони називають свою квартиру.

* * *

Коли все було скінчено, Н. пошкандибав додому. 12 поверх. 1 кімната. 1 кухня. 1 коридор. 5 людей. Він відкоркував власне вино. Понюхав. Пройшовся кімнатою. 4 кроки туди, 4 назад. Вино закоркував. Витягнув горілку. Восьмеро очисьок випулились на Н. Він видихнув і почав пити з горла перед дітьми. Вперше перед дітьми. Тепер у громадянина Н. є гроші, але немає будиночка.

* * *

– Хай смажиться свиня, – подумав Н. обливаючи бензином апартаменти містера С. Кнуряка хотів з власного вікна спостерігати як для нього гнуть спину тисячі місцевих. Тому звелів звести свій будинок біля фабрики. Н. вирішив не мудрувати, і у пориві жаги до помсти і справедливості вибрав найоптимальніший варіант ліквідації: по-перше, фабрики із останньою партією меблів із їхнього лісу, по-друге, жирної свинюки. Спалення.

* * *

Сторож Іларіон вже протверезів, коли Н. застукав у вікно його вахти. За два роки на цій роботі гості о цій порі, а була десь 4 ранку, вперше. – Ільку, тихо будь, – То я, Н. – Най тебе шляк трафить! Заходь! Н. тут же випалив: – Сарай цієї скотини вже горить. Скоро горітиме фабрика. Скажи, Ільку, чи є в тебе хоч одна мебля із тих, які тут, у нашому місті, виготовляють ці падлюки? – Ілько мовчав. – Нема, – відповів за нього Н., – І в мене нема. І ні в кого із нашого міста нема меблів, виготовлених із НАШОГО лісу. Це надто дорого. Ми – їх дешева робоча сила. Наші дерева – то для них просто матеріал для чортових меблів. Ти думаєш чого позаторік у Івана змела хату повінь? Іванову і ще 20 хат його сусідів. Бо наші гори вже майже лісі, – трохи заспокоївшись, продовжив. – Я просто

прийшов попередити. Через дві хвилини тут все буде горіти. Рятуйтеся. За півгодини будуть поліцаї. Хоч – здавай мене. А хоч мовчи.

* * *

Через годину, відповідаючи на питання журналістів і потім поліції, Іларіон таки змовчав. Останні ж, як того і вимагає їх робота, взяли за розслідування. Шукати треба було чоловіка із 40-им розміром ноги, середнього зросту та вагою біля 70 кг. По лінії розлитого бензину залишилось чимало слідів.

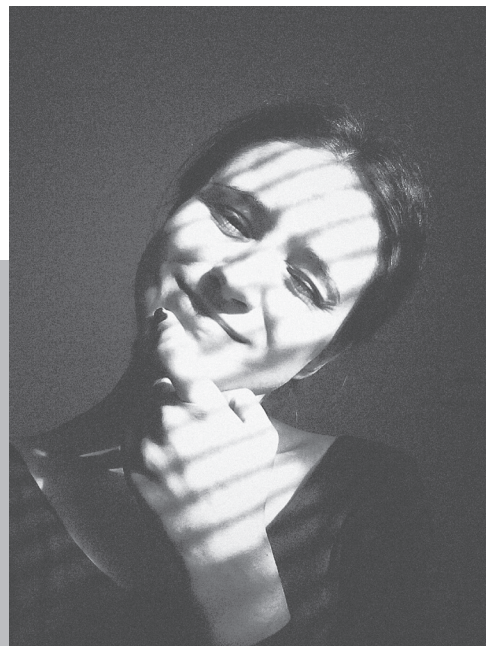
* * *

Журналістка Т. прибула на місце події традиційно з диктофоном. По дорозі, наговорила на диктофон декілька варіантів репортажу. Оскільки «новини катастроф» сьогодні – річ звична, і все, що можна було сказати про згорілий до тла комплекс будівель, вже було сказано, журналістці Т. залишалось зібрати все докупи. Більшість із місцевих акул пера розуміли, що спалення фабрики – це як видалення ракової пухлини міста, але мало хто наслідився б написати саме так. Тож більшість із них обмежились нейтрально-холодним «пожежа охопила територію...» та «слідство шукатиме винних».

* * *

Н. сидів на пагорбі і спостерігав за вогнем та машинами, що з'їжджались звідусіль. «Як в кіно», – подумав собі. Вчора він був певен, що життя його хоч і не мед, але йде своїм ходом – нічого з цим не вдієш. Сьогодні він вирішив зіграти в ньому хоч якусь роль. Тож єдине, в чому громадянин Н. був впевнений тепер, чому радів і на що надіявся і про що подбає з допомогою ось цих ось рук, які щойно вершили долю не багату не мало, але його міста – це те, що й завтра зійде сонце і освітить те місто, в якому колись знову буде ліс.

*Оксана Коваль – журналістка,
любить кіно, історичну реконструкцію і середньовічні танці*

СИЛА КАПІТАНА У ВІДСТАВЦІ

Цей персонаж постає на сторінках «Сестри Кері» лише в одному епізоді. І за кілька сторінок випадковим перехожим зникає у натовпі численних персонажів роману. Капітан, просто капітан, без імені. Один з моїх улюблених героїв Теодора Драйзера, один з найкolorитніших другорядних героїв у світовій літературі. Його мало хто пам'ятає навіть з уважних читачів. Чому його пам'ятаю я?

... Сюжет роману на цих сторінках вже наближається до розв'язки – колишній управляючий баром, мазунчик долі, тепер безробітний і безпритульний Герствуд не дає собі ради з навалою випробувань. Все нижче опускається він життєвими сходами, втративши майже все. Єдине, що його тепер непокоїть – де роздобути щось поїсти і де прихилити голову хоча б на одну ніч. Голодний втомлений жебрак на холодній вулиці нічного Нью-Йорка, ось хто він тепер.

Людина, яку він зустрічає на перехресті – колишній військовий, що береться забезпечити безпритульників тимчасовим прихистком. Своїх грошей капітанові заледве вистачає на власні потреби, однак щовечора він виходить на перехрестя Бродвею і П'ятої авеню з певною метою – знайти нічліг кожному, хто цього потребує, хто звертається по допомогу. Місія нездійсненна? Для когось іншого – так, але не для цього чоловіка.

Герствуд спостерігає за тим, як військовий у старому плащі з каптуром походить взад-вперед, немов прогулюється; як навколо нього починають гуртуватися змучені люди в понищеному одязі. Одні підходять ближче, боязкі, сором'язливі, інші похмуро тримаються на відстані, очі в землю. Лише сповнений рішучості капітан залишається бадьорим та діяльним. «Подивимось, що вдасться зробити, – каже він. – У мене самого немає ні цента».

Бездомні вишиковуються ламаною лінією; капітан, оглянувши свій загін, бере бразди правління в свої руки. «Ці люди не мають нічлігу, – звертається він до перехожих. – Ви ж розумієте, що спати їм десь треба, не можуть вони лежати на вулиці! Мені потрібно дванадцять центів. Щоб оплатити нічліг одного з них. Хто дасть мені дванадцять центів?»

З цієї фрази починається кількогодинний виснажливий процес переходу бездомних з хвоста безнадії у чергу добрих сподівань. Коли назбирає необхідну суму, капітан поведе цих людей на нічліг. Йому не залишається нічого іншого, як діяти наполегливо. Він добирає необхідні слова, він переконує, поступово просуваючись до мети, збираючи мідяки на оплату нічліга для п'ятої, десятої, двадцять п'ятої людини...

Знесилений Герствуд стає в чергу бездомних. Їх все більше, перехожих все менше, однак капітан не втрачає твердості, він знов і знов звертається до тих, хто проходить повз них, говорить скупко, з незмінною впевненістю, що йому не відмовлять. Він навіть не припускає думки про невдачу. Або вдає. І нарешті досягає свого. Гроші зібрані – й полководець веде свою армію на нічліг, а сам згодом повертається пішки додому, у Бруклін – щоб наступного вечора почати все спочатку.

Хто змушує його робити це? Ніхто. Це його власна потреба, його рішення, його обов'язок, що він його поклав на себе. Що він із того має? Мабуть, гармонію у собі, хоча б у ці хвилини; мабуть, спокійний сон бодай інколи. В будь-якому випадку – щось дуже важливе.

Капітан із «Сестри Кері» імponує мені своєю діяльністю, своїм активним співчуттям до зневірених. Він допомагає їм тим, що в його силах, зосереджуючись на найближчому майбутньому – лише на кількох годинах. Неусвідомлено послуговується при цьому, як би тепер сказали, теорією малих діл. Крапля точить камінь не силою, а частим падінням. Зусилля капітана у відставці може змінити життя людини. Комусь з тих людей варто протриматись кілька днів та ночей і він нарешті знайде роботу. Хтось потребує лише спокійного відпочинку до ранку, щоб відновити сили. Хтось прагне хоч трохи тепла, щоб не отупіти до повного збайдужіння. Одна людина на холодному перехресті багато на що здатна, якщо не відвертається від поглядів потребуючих, якщо розуміє, що розраховувати у своїх добрих намірах може тільки на себе.

Цей персонаж у романі потрібний ще й для контрасту. На відміну від капітана у відставці колишній управляючий баром втратив віру у себе, занурився у бездіяльність і уникає відповідальності за себе й за близьку йому людину. Крісло-гойдалка – його опертя, він ховається від проблем у чотирьох стінах, розуміючи, що й цього невдовзі не матиме, однак так і не наважується на вчинок.

Капітан, що його Герствуд зустріне на вулиці у гірку хвилину – протилежний тип особистості. Йому вдається неможливе – щовечора знаходити притулок для сотні безпритульних у великому місті. В той час як Герствуд навіть собі не може допомогти, марнуючи усі можливості, втрачаючи їх одну за одною. Він припинив опиратися викликом долі, ще навіть не почавши як слід пручатися.

Галина Вдовиченко – письменниця, журналістка

Ніч – це територія правди. Це час, в якому ми буваємо максимально щирі, навіть попри наше бажання. Ця щирість впливає із немочі. Коли надходить ніч, ми часто відчуваємо тривогу. Розуміємо, що надходить час, який нам не підконтрольний. Час, в якому наша примарна сила майже ні на що не впливає. Особливо це відчутно серед дикої природи, наприклад, в горах.

Щойно сонце сідає за обрій, як підкрадається неспокій. Якою буде ця ніч? Що вона принесе? Довкола – ані душі. Зброя, ніж чи мобільний телефон не гарантують захисту. Темрява, яка поволі тебе оточує, опановує всім – соснами, які чомусь шумлять вже не так умиротворено, як за дня, а навпаки – сумно і тривожно, вогнем, який зрадливо догоряє, освітлюючи лиш маленький простір довкола, тінями, які хитаються зухвало, наче випробовують чужинця. Навіть невинний шурхіт в лісі нагадує тобі, що в ньому є свої господарі, а ти – чужинець, випадковий гість.

Ніч – це коли від нашої денної гордості і самовпевненості залишається лиш невеликий клубок остраху і тривоги. Вночі ми мало що можемо контролювати. А контролювати ми звикли. Тому й тривожимося, лякаємося, бо не звикли відпускати ситуацію з-під контролю. Вночі ми пізнаємо правду про себе. Правду про те, що ми не всесильні. Правду про те, що наша сила і вплив – обмежені. Тому й Бог дарував нам сон, аби ми

даремно не тривожилися настанням ночі. Ніч пропливає поза нашим досвідом – людина відпочиває.

Тоталітарні режими завжди вміло використовували ніч для ламання людської волі. Очевидці комуністичного терору згадують, що більшість арештів відбувалися перед світанком, коли сон людини найглибший, а вона сама – найбільш незахищена. Вдень можна (хоча б уявно) когось покликати на допомогу, побачити шлях для втечі. А вночі ти не знаєш, де сховалися вороги, де чатує засідка.

Людство побудувало могутню цивілізацію, винайшло тисячі винаходів, які полегшують життя і захищають. Людство винайшло штучне освітлення, але не позбулося первісного атавізму – страху перед ніччю, навіть освітленою. Ніч – це не просто темрява. За законами фізики темряви не існує, темрява – це наше визначення для відсутності світла.

Всі знакові події в історії спасіння відбувалися вночі. Боротьба Якова з Богом, народження Ісуса, втихомирення бурі, розмова з Натанілом, ніч на Оливній горі, арешт і суд. І Воскресіння – теж уночі, до настання ранку.

Ніч – це коли приходять думки і тривоги, коли ти такий безпомічний супроти них, і як дитина кличеш до Отця: «пригорни мене, захисти!». Це час, коли виринають спогади і каєття. Коли ведеш найщирішу розмову із собою. Ніч пригальмовує плинність часу, оголює всі наші видимі і невидимі нерви, і тому людське ество стає таким до болю вразливим вночі. Ніч – це коли ти вже не той, що був учора, але ще не той, яким будеш завтра. Ніч – це недовершена розмова... Бо світає.

*Влодко Хіцяк – менеджер проекту «Етика і технології»
Львівської бізнес-школи УКУ*

ВІРШІ ПРОСТО НЕБА

Політ

Мені б летіти
З легкістю пір'їни
Долати простір,
Бачити долини.

Мені б співати
Як співа пташина
Радіти ранку
Сидячи на ганку.

Мені б заграти
Як грають роялі
Розібрати звуки
Просто на деталі.

Мені б радіти
Як мала дитина
Слухати рояль
І ловить пір'їну.

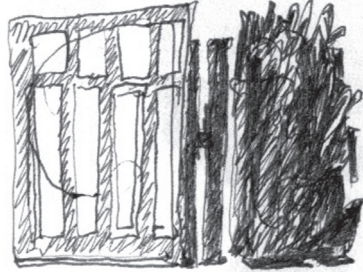
Волонтерам

Я – волонтер. Із Богом в серці іду допомагати.
У ранець радість я беру – це краще за лопату.

Чужих любити научусь, і зрозуміть стараюсь.
А чим ще зможу поможу, можливо, за щось каюсь...

Тобі приносить це чимало, благ нематеріальних.
Мабуть не всім є звично це, стереотип ламайте!

В цей рух безмежний внесок твій, як навіть лишишся безликий.
Допомагай від серця! Від душі! «Хто як не ми», – казав великий...

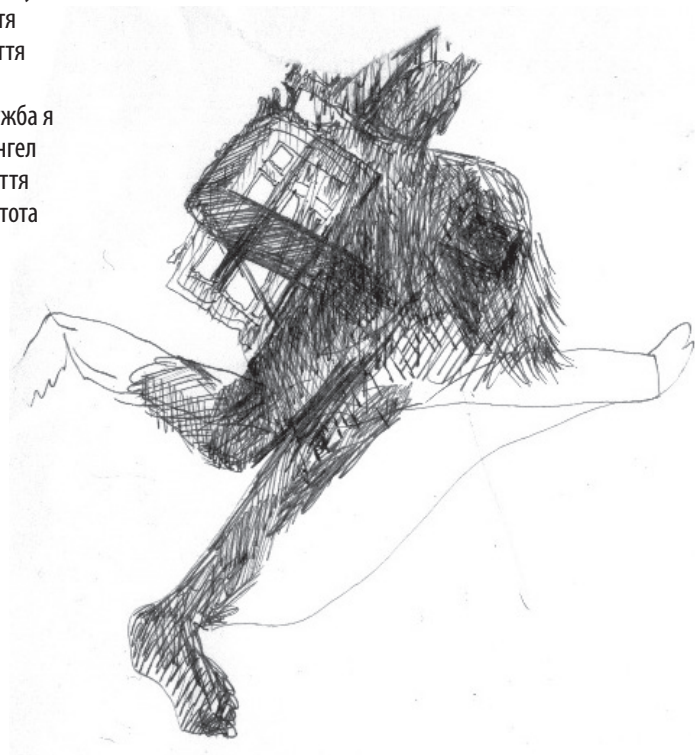

Історія одного дня

Я – ранок, Космос, я – пільма
Я – свіжість, лій, чиста роса
Я – сумнів, світло, я – біда
Я – день, я час, я – теплота

Я – сонце, вітер, доброта
Я – розпач, іній, співчуття
Я – туга, віра, небуття
Надія, злість і забуття

Я вечір, спокій, дружба я
Молитва, демон, ангел
Я ніч, я холод, я життя
Я – північ, зорі, чистота

Гнів

Зірвався лист, понесло вітром.
Ламас лист усе з повітрям:
збудоване, людські зв'язки,
написані в рядках думки.
Руйнує, хмарою тяжить,
емоціями освіжить...
Залишить спогад тягарем,
впечатаний у часі,
картину сірим олівцем,
і злиється у масах.

ВІРШІ ПРОСТО НЕБА

Нитки

Перебути, пережити,
рани нитками прошити.
Не забути б, пам'ятати,
щоб зашите не порвати.
Килимами-помилками,
руйнувалось-протиралось.
Як подумати, збагнути?
Епізод назад вернути.
Потерпіти б й зачекати,
час в кишені назбирати.
Нетерпіння «вибиває»,
Норов битву об'являє.
Надіятись! Чекати?
Цих місяців багато.
Іти вперед і жити!
Чи добре нитки вшиті?

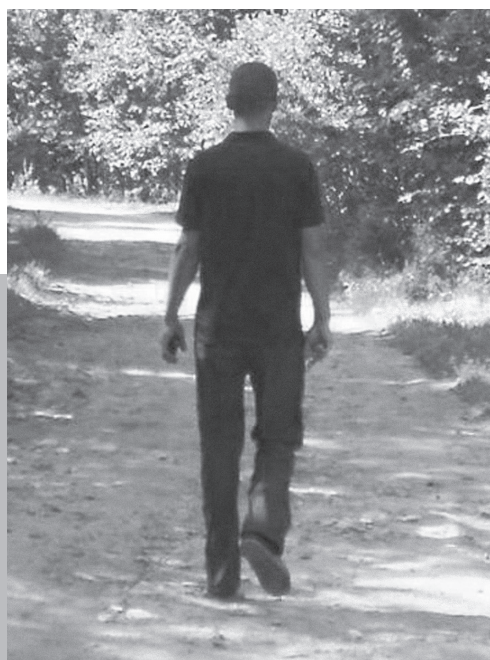
Так, я залежний. Я залежний п'ятнадцять років і спільнота для мене – це насамперед тверезість. Тверезе спілкування, знайомі, друзі. Сумно бачити зриви людей, до яких прив'язався.

Зараз спільнота для мене – це радше мета, ціль, аніж місце проживання. Через багато років пошуку себе і поневірянь тут я відчув себе потрібним. Мене перейняла ідея «Нашої хати» і люди, які тут живуть. Допомога цим людям – це і є частина моєї реабілітації. Ці люди у спільноті вже немов рідні. Я їх відчуваю, з ними сміюся. І хоч маю можливість перебувати у інших місцях для реабілітації, цю спільноту не покину. Зараз це мій шлях, моя дорога.

*Тарас, Спільнота «Наша Хата»
Ілюстрації Станіслава Туріни*

Зима

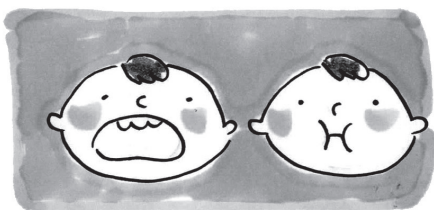
Паперова дівчина,
Біла шкіра з відчаю.
Замкнута, холодна,
В почуттях голодна.
Понесеться у пориві,
В блідих шатах по долині.
Назад у морок сірий,
Самотня як вовк білий.
Житиме чи загине,
І хто її зустріне?
Паперова дівчина,
В тепло вона увінчана

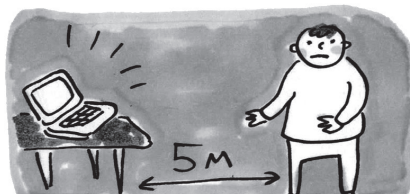
СОЦІАЛЬНИЙ ЛІФТ ВІД ОКСАНИ ВАСЬКІВ

ЯКЩО ДУЖЕ КОРТИТЬ РОЗІГНАТИ #ЗРАДУ

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ КОРИСТУВАЧА

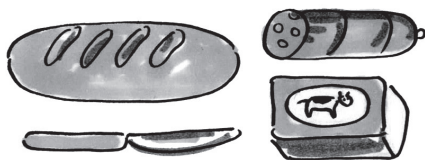
ГЛИБОКО ВДИХНИ І
ЗАТРИМАЙ ДИХАННЯ

ВІДІЙДИ НА БЕЗПЕЧНУ
ВІДСТАНЬ ВІД ІНТЕРНЕТУ

ПРИГОТУЙ
ЗВЧАЙНИЙ
РОЗЧИН
КАВИ АБО
ЧАЮ

МОЖЕШ ПОЇСТИ

ЯКЩО
У ПРИМІЩЕННІ
Є ДІТИ —
ПОСПІЛКУЙСЯ
З НИМИ

ЯКЩО ТИ В ОФІСІ —
ЗНАЙДИ ПРИЧИНУ
ВИЙТИ НА ВУЛИЦЮ

ЗАБУДЬ
ДЕСЬ
ТЕЛЕФОН
НА
ДЕЯКИЙ
ЧАС

ПРОГУЛЯЙСЯ

ПОДУМАЙ, МОЖЕ ХТОСЬ
ПОТРЕБУЄ ДОПОМОГИ?

ЩОРАЗУ, КОЛИ ТОВІ ХОЧЕТЬСЯ
ЗНОВУ РОЗІГНАТИ #ЗРАДУ —
ДОПОМАГАЙ

Як Ви можете допомогти бездомній людині?

Просто відірвіть цей купон і віддайте людині, яка потребує інформації.

ДЕ ПОЇСТИ?

День	Час	Адреса	Організація
Понеділок	12.00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	20.00	сквер поблизу храму Свв.Ольги та Єлизавети	Молодіжне громадське об'єднання «Надія Є!»
Вівторок	12.00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	13.00	проспект Червоної Калини, 127 а	Пресвітеріанська Церква «Божий Мир»
	13.00	Левандівський парк	СГО «Центр волонтерства «Корпорація добрих справ»
Середа	12.00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	12.00	вул. Мельника, 8	Церква «Християнська надія»
	13.00	парк Горіховий гай	СГО «Центр волонтерства «Корпорація добрих справ»
Четвер	12.00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	13.00	вул. Слобідська, 1 а (бічна вул.Зеленої)	Пресвітеріанська Церква «Божий Мир»
	14.00	сквер біля Порохової вежі	ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Емаус – Оселя»
	18.30 – 19.00	Піший патруль: Порохова вежа – ц-ва Переображення – ц-ва Св. Андрія – вул. Банківська – ц-ва Свв. Ольги і Єлизавети	Спільнота Святого Егідія
П'ятниця	12.00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	15.00	сквер біля Порохової вежі	Пресвітеріанська Церква «Божий Мир»
Субота	13.30 – 14.00	Піший патруль: Порохова вежа – ц-ва Переображення – ц-ва Св. Андрія – вул. Банківська	Спільнота Святого Егідія
	14.00	біля палацу Г. Хоткевича	церква «Осанна»
Неділя	15.00	вул. Слобідська, 1а (бічна вул.Зеленої)	Пресвітеріанська Церква «Божий Мир»

Де отримати теплий одяг:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр, 16.00 - 18.00
Тел.: (032) 233-10-49 (гаряча лінія)

Львів – Винники, вул. Винниченка, 3
(бічна Миколайчука, «Галактика»)
Понеділок – П'ятниця, 10:00–13:00,
«**Осередок Кофоеда**» («Оселя»)

Де помитися, підстригтися і випрати речі:

Львів – Винники, вул. Винниченка, 3
(бічна Миколайчука, «Галактика»)
Понеділок - П'ятниця 9:00 - 14:00
«**Осередок Кофоеда**» («Оселя»)

Де переночувати:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр, 18.00 - 20.00
Тел.: (032) 233-10-49 (гаряча лінія)

Де отримати реєстрацію та відновити паспорт:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр
(юридичні консультації, відновлення втрачених документів,
постановка на облік, реєстрація за переважним
місцезнаходженням).
Тел.: (032) 233-14-79, 233-10-49.

Де можна поступово відновити своє життя?

м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69.
Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
(життя в спільноті, праця для свого утримання,
навчання та допомога іншим)

ДОРОГІ ДРУЗІ!

У нашому місті стоять контейнери для одягу, взуття, книг. Якщо у Вас є речі, які Вам не потрібні, але можуть ще комусь послужити, – віднесіть їх до контейнерів! Спільнота «Емаус – Оселя» використовує ці речі для соціальних проєктів – допомоги безпритульним та малозабезпеченим людям, багатодітним сім'ям та переселенцям із зони АТО та АР Крим.

АДРЕСИ РОЗТАШУВАННЯ КОНТЕЙНЕРІВ

вул. Валова, 18а (біля входу у Музей ідей);
пл. св. Юра, 5 (біля входу в Собор Святого Юра);
пр. Червоної Калини, 70 (біля входу у Церкву Різдва Пресвятої Богородиці);
вул. Симоненка, 5, (біля входу у Церкву Святих Володимира і Ольги);
вул. Джорджа Вашингтона, 12 – на розі з вул. Пасічна (Заправка "ОККО");
вул. Ю. Липи, 12 (Заправка "ОККО");
вул. Новознесенська, 34 (біля входу в Храм Пресвятої Богородиці – Володарки України);
вул. Городоцька, 319а (біля входу в Церкву Христового Воскресіння);
вул. Шевченка, 388-408, Рясне – 1 (Капличка Св. Василя Великого);
вул. Личаківська, 175 (біля входу у Церкву Покрову Пресвятої Богородиці);
вул. Максимовича, 2 (біля Каплиці Успення Пресвятої Богородиці);
вул. Угорська, 2 (біля входу у Майстерню добрих справ "Емаус – Оселя");
ТБК "Південний".(1 – біля входу у церкву Покрови Пресвятої Богородиці.
2 – біля входу в Благодійний фонд "Білий ангел");
вул. Генерала Чупринки, 70 (подвір'я Храму Святого Климентія Папи);
вул. Пилипа Орлика, 5 (подвір'я Церкви Віри, Надії, Любові та їх матері Софії);
вул. Величковського, 1 (Рясне-2), біля храму Пресвятої Євхаристії;
вул. Наукова (між супермаркетами Сільпо та Арсен),
біля церкви Воздвиження Чесного і Животворящого Хреста Господнього

Якщо Ви хочете віддати меблі чи інші габаритні речі,
телефонуйте нам:

032 296 33 03 096 426 47 96 093 010 14 13

30

СІЛЬ ЗЕМЛІ

придбавши цей журнал, ви допоможете бездомним людям